

זאת ה'תורה

שבת תזריע-החדש תשע"ט

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב **יצחק גינזבורג** שליט"א

גַּל עֵינַי וְאַבְיָטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ

מה עושים **כשאין כח**
לקיים מצוות?

קצר
ולעניין!

"ונסו הצללים"
נקודה מעובדת משיעור

03

אורות ללא לבושים
שיעור י' אד"ש - ניו יורק

04

קרבנות הנשיאים
כוונות קרבנות הנשיאים

18

מעין גנים
ללדת משיח

20

טעם מצוה
הנהגת המצורע

23

הסיפור החסידי
הרבי הרש"ב מליובאוויטש

26

הניגון החסידי
ניגון 423

28

מענות ותשובות
תשובות הרב לשואלים

29

ברכות בחשבון
מתמטיקה בפרשה

31

המדור **אילדים**
"כלו הפך לבן"

37

הקדמת המערכת

שבת שלום וחדש טוב ומבורך לכל הקוראים. "בין גאולה לגאולה" מוגשת לפניכם חוברת **ואביטה** לפרשת תזריע, מלאה בדברי תורה וחסידות.

מה בחוברת?

נתחיל עם **נקודה מעובדת** מתוך השיעור, העוסקת בתפלה ככח לתקן את צללי הנפש, וממנה נעבור לשיעור **אורות ללא לבושים** שניתן במהלך ביקורו של הרב בניו יורק, בו עוסק הרב באופן ההשפעה בעולם בינלאומי ורב תרבותי. השבת מתחילים לקרוא את קרבנות הנשיאים, ומצורפת עוד נקודה קצרה עוסקת בכוננות הפנימיות שלהם. **במעין גנים** נקרא על היחסים בין כנסת ישראל לקב"ה ועל לידת המשיח, המזדהה עם שני הצדדים כאחד. **בטעם מצוה** נלמד על הנהגת המצורע לאור ביאור פנימי על מהות הפגם שלו. **בסיפור החסידי** נקרא על הרבי הרש"ב, בעל ההילולא של ב' בניסן. **ובמענות ותשובות**, על היחס בין היקשרות לעניני העולם לפרישה מהם ועוד. וגם מדור **הניגון החסידי** אתנו השבוע, עם **ניגון 423**.

הרבה קוראים הגיבו על התקלה הטכנית בעקבותיה נשמט בהדפסת הגליון הקודם המדור **ברכות בחשבון** (מי בקושי לעבור את השבת בלעדיו, ומי בבדיחותא – זו הפעם הראשונה שהבנתי את המדור 'חלק'...). – כאן המקום לפרסם את **התנצלותנו הכנה**. אי לכך, השבוע, "פעמיים כי טוב", מתפרסמים שני המדורים – של פרשת שמיני ושל פרשת תזריע. נחתום את הגליון עם רזי והמדור לילדים, והשבוע על הצבעים אדום ולבן ועל הקשר בין לידה למוות.

השבוע, ביום ראשון בשעה 18:30, יתקיים השיעור החודשי באנגלית. השיעור **איננו במקומו הרגיל בירושלים**, והוא יועבר בשידור חי בערוץ השיעור ובפנימי-פון.

שבת שלום ומבורך, המערכת

לקבלת השיעורים במייל ולהצטרפות לצוות המפיצים: itiel@pnimi.org.il

עריכה: אביב מויאל | **עיצוב:** דעה צדקה אביחיל | **מערכת:** הרב יוסי פלאי, בעז יעקבי ואיתיאל גלעדי

הגליון מוקדש:

לזכות החתן והכלה **נריה יהודה וחיה מושקא שיל"ת** לרגל נישואיהם - **כ"ח אדר ב**. שיזכו להקים בית נאמן בישראל

לע"נ **אסתר** בת יצחק ושמה **גרפץ** - **א' ניסן תשע"ו**

ונסו הצללים

האמונה הפשוטה והעיבוד-הביטוי הראשון שלה במוחין התורניים הם גילוי בהיר של אור ה'. המצוות ועוד יותר מהן השלום פועלים במציאות החיצונית והממשית (מציאות של 'יש' ממשי וחשוק). אך בתפלה יש ביטוי ותיקון לנפש האדם, העומדת בין ה' ובין המציאות החיצונית (ממד הנשמות, הממצע ומחבר בין האלקות לעולמות), ובתוכה "אור וחשך משמשין בערבוביא". זו הסבה לכך שדווקא בזמן התפלה עולים לאדם הרהורים זרים ומחשבות לא-מבוררות - התפלה, שנועדה לתקן את צללי המודעות, 'מזמינה' את המחשבות הנובעות מאותם צללים להגיע ולבקש את תיקונן (אם באמצעות העלאתן לשרשן, עבודה שבכח הצדיק, ואם באמצעות דחייתן וביטולן, כעבודת הבינוני בתפלה).

אדם וחווה, שנבראו "בצלם אלהים", הביאו מיתה לעולם, ומאז מתהלך האדם, במודע או שלא-במודע, בתחושת צלמות (פחד-מות) - ממנה נובעת התפלה (המפורשת, וגם חוית תפלה השואפת להיות תמידית, "הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו") והיא גם מקור הרהורים העולים בה. כשהאדם מזהה את מקור הצללים - ריחוק והסתרה הדוחפים את האדם (החלקי) להתקרב לה' (מקורו השלם) - בכחו להפוך את דאגות היום-יום הצפות בתפלה לדאגה קיומית ("לבו דואג בקרבו") על מילוי שליחותו בעולם ועל התעכבות ביאת המשיח ואת הכפירה (הנובעת מההסתרה) לדחף ושליחות לתיקון המציאות השבורה, ואזי "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי".

עבודת ה' דורשת התיישבות אורות בכלים - הכלת, ישוב וביטוי אור ה' במציאות ("דירה בתחתונים"). האריז"ל עולה מוסיף שלשה 'ממוצעים' בין האורות והכלים - השונים והמנוגדים - והמבנה הכללי הוא אורות-מוחין-צלמים-לבושים-כלים.

מהן חמש המדרגות בעבודת ה'? האורות הם האמונה הפשוטה - גילוי אורו יתברך ש"אין עוד מלבדו". המוחין הם התורה - חכמתו יתברך. הצלמים רומזים לתפלה, כדלקמן. הלבושים הם המצוות, המתקיימות בלבושי הנפש (מחשבה-דבור-מעשה) ומלבישות אותה בלבוש אלוקי קדוש. הכלים הם פעולת הכל במציאות החיצונית - בדרך ארץ האנושית-חברתית ובעיקר בשלום לעולם כולו ("שכל התורה נתנה לעשות שלום בעולם" וביאת המשיח ואלהיו אינה "אלא לשום שלום בעולם").

החידוש העיקרי הוא הקבלת הצלמים לתפלה. "צלם הוי" של האדם מתבטא בעיקר בתפלה (צלוחא בארמית), כרמוז בכך שאותיות המילוי של אדם - **אלף דלת מס** - הן **מתפלל** (עיקר מעלת ה'מדבר' וחידושו הוא היותו 'אדם מתפלל', הנברא היחיד העשוי בצלמו של ה' ונמצא עמו בדו-שיח). צלמים רומזים גם לצללים (כבביטוי "אך בצלם יתהלך איש", המתפרש מלשון "צלמות") - התפלה עולה דווקא מתוך צללי המציאות, כאשר נדמה שאור ה' מסתתר, ועל האדם להתחזק בחסיונו בצל ה' וביכולתו לפנות אליו תמיד. בעומק יותר, התפלה בוקעת מבין צללי הנפש, ותפקידה להתמודד איתם ולבררם.

אור בלי לבושים

קיצור מהלך השיעור

כאשר רוצים להפיץ אור בעולם, ובפרט כשמגיע הזמן בו על עם ישראל להיות "לאור עמים", מתעוררת מחשבה שאולי ניתן וכדאי להפיץ אור פשוט, ללא כל לבושים, כלים ומדידות. סביב המחשבות האלה, של יהודים הנמצאים בתוך עולם בין-לאומי ורב-תרבותי ומחפשים את האמירה היהודית בתוכו, הוזמן הרב למסור שיעור במנהטן. בשיעור פיתח הרב את מערכת היחסים המפורטת בקבלה בין האורות ללבושיהם השונים, הרחיב והעמיק בממדי עבודת ה' השונים שעולים מתוך ההקבלה הזו, ומתוך כך נתן מקום, מחד, לעוצמה ולמשמעות של הארת האור כפי שהוא, ללא לבושים, ומאידך הסביר בהרחבה כיצד בסופו של דבר יש לעבד ולבטא את אותו אור עצמו ברבדים רבים של לבושים וכלים.

פרק א מפורטת מערכת היסוד של אורות-מוחין-צלמים-לבושים-כלים (כ"ל צמ"א, מלמטה למעלה), ואת הביטויים שלהם בעבודת ה' (מלמעלה למטה) – אמונה, תורה, תפלה, מצוות ודרך ארץ (שלום).

פרק ב נוספות שתי הקבלות נוספות – הקבלה קצרה לחמש דמויות-יסוד בתורה (משה-משיח, שלשת האבות ודוד המלך) ובעיקר הקבלה מעמיקה לחגים שבמעגל השנה, שלשת הרגלים, חנוכה ופורים (תוך התייחסות להשלכות האקטואליות של חנוכה ופורים).

פרק ג מתבהר המקום בו עבודת ה' נוגעת ב"אור בלי לבושים" – בעבודת ישראל וגם ביחס לעמים – מקום של אמונה בטהרתה ושמחה בטהרתה, להן נזקק האדם בזמנים מסוימים (תוך שאיבת השראה מהיעוד העתידי של "מצוות בטלות לעתיד לבוא", לאחר תחית המתים).

פרק ד מסביר – בדרך הרמז – כיצד בסופו של דבר כל חמש המדרגות אינן אלא התעבות האורות.

פרק ה הוא פרק של תשובות ושאלות, שרובו התייחסות מרתקת לתיקון ה'צללים' בנפש בזמן התפלה (בהתמודדות עם מחשבות זרות, עם דאגות ואפילו עם כפירה), ובסופו התייחסות ללבוש אדם וחווה לפני החטא והקבלה נוספת, באופן מיוחד ושונה, של כ"ל צמ"א לחמשת החושים.

לבושים. ננסה להבין מה זאת אומרת 'אור בלי לבושים'. אך קודם כל עלינו לדעת שבדרך כלל נצרכים גם לבושים.

כלים-לבושים-צלמים-מוחין-אורות
ישנו נושא מאד יסודי בקבלה בחסידות, שסימנו הוא "כל צמא". הסימן לקוח מלשון

א. כ"ל צמ"א בעבודת ה'

[בעל הבית קבל את הרב והציג את הנושא – "אור בלי לבושים", שבכחו להגיע לכל באי עולם].

תודה לבעל הבית, שתהיה ברכה בבית הזה, ברכה להוריך ולכל עם ישראל. דברת על הפצה של אור לכל באי עולם, אור בלי

בעץ חיים, הוא מדבר בעיקר על שלשה מהם – הראשון, האמצעי והאחרון. לפעמים מדובר רק על אורות וכלים – אורות צריכים כלים. אור וכלי הם כמו נשמה וגוף, שהם מאד מנוגדים אחד לשני, לא דומים אחד לשני, ולכן הם צריכים ממוצע שיחבר אותם – הממוצע הוא הצלמים. בדרך כלל באריז"ל מדובר על אורות-צלמים-כלים, כאשר הצלמים הם הממוצע בין האורות לכלים. בא הרש"ש ומעיין בכל כתבי האריז"ל, ומוצא עוד שתי דרגות בינים, עוד שני ממוצעים – בין האורות לצלמים יש מוחין ובין הצלמים לכלים יש לבושים.

דבר ראשון, ננסה לתרגם את המערכת הזו ל'עבודה', עבודת ה':

מוחין ולבושים – תורה ומצוות

נתחיל ממה שהכי פשוט – מהם מוחין? למה משתמשים במח בעבודת ה'? ללמוד תורה, להבין את התורה, את עומק התורה. לכן, למוחין נקרא הכח להתקשר לתורה שה' נותן לנו. אם כן, האור עוד קודם להתקשרות לה' דרך התורה.

מה בדבר הלבושים? בחסידות – לפי מאמרי חז"ל – לבושים מתייחסים למצוות מעשיות. כל פעם שאדם עושה מצוה הוא תופר לבוש לנשמה שלו. כתוב "ואברהם זקן בא בימים והוי' ברך את אברהם בכל"^א, ומוסבר בזהר"ט ש"בא בימים" היינו שבכל יום הוא עושה עוד מצוות, עוד מעשים טובים, והוא בא-מתלבש בתוכם. כשאדם עובר מהעולם הזה לעולם הבא, מכל מעשיו הטובים שעשה בעולם הזה נעשה "חלוקת דרבנן" – לבוש

ח שם כד, א.

ט ח"א רכד, א.

י זהר ח"א סו, א; ע"ח שער מ (פנימיות וחיצוניות) דרוש ד; שער נ (קיצור אבי"ע) פ"ה, ועוד. ראה חסדי דוד הנאמנים ח"י עמ' 21 ואילך; אשא עיני מאמר "בכיה וחדוה".

הפסוק "הוי כל צמא לכו למים"^א, ואמרו חז"ל "אין מים אלא תורה"^ב. אדמו"ר הזקן מסביר בתניא^ג שכאשר אדם צמא לרוחניות ולטוב, לא תמיד הוא יודע היכן למצוא את המים, לכן הנביא צריך לומר "הוי כל צמא לכו למים" ו"אין מים אלא תורה". בכל אופן, גדול המקובלים אחרי האריז"ל, הרש"ש, מסביר בכתביו^ד שכל קבלת האריז"ל מבוססת על חמשה ממדים של המציאות, שראשי התבות שלהם הם **כל צמא: כלים, לבושים, צלמים, מוחין, אורות.**

מבין חמשת המושגים, הכי קשה להסביר מהם ה"צלמים", החידה הגדולה כאן. הפירוש הפשוט של צלמים הוא 'דמויות', כמו שכתוב בבריאת האדם "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו"^ה ו"כי בצלם אלהים עשה את האדם"^ו. אך יש קשר בין 'צלמים' ל'צללים', ולכן נקרא לצלמים דמויות-צללים (shadow images). הסדר של **כל צמא** הוא מבחוץ פנימה, ואם נדבר מבפנים החוצה הסדר יהיה אורות-מוחין-צלמים-לבושים-כלים. הנושא של 'אור בלי לבושים' מתייחס לכל רמות המציאות הללו. ננסה להסביר את כל העניין בפרטות, אבל בכלל ההגיון הוא שכל אחד מלביש את הקודם – האור מלובש במוחין, המוחין בצלמים, הצלמים בלבושים והכל מלובש בתוך הכלים.

כשלוּמדים בפשטות את דברי האריז"ל

נרשם ע"י איתאל גלעדי. לא מוגה. י' אד"ש ע"ט – מנהגון.

א ישעיה נה, א.

ב ב"ק יז, א; זהר ח"ב ט, א. ובכ"ד.

ג פל"ז.

ד ראה הקדמת הח"י בשמ"ש לסדור ספה"ע. ראה אשא עיני מאמר "הוי כ"ל צמ"א לכו למים".

ה בראשית א, כו.

ו שם טו, ו.

ז ראה גם בשיעורי סוד הצלם (בפרט בשיעור 2, ר"ח סיון ע"ח).

טובות למח, כמו שכתוב גם בתניא¹. יש משהו בתפלה שמזמין את הצללים, כי התפלה מיועדת לתקן את הצללים.

אחד המקורות היסודיים למושג "צלם" הוא בתהלים פרק לט: "הודיעני הוי' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני. הנה טפחות נתתה ימי וחלדי כאין נגדך אך כל הבל כל אדם נצב סלה. אך בצלם יתהלך איש אך הבל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם"¹⁰. על "אך בצלם יתהלך איש" פירש¹¹: "אך בצלם". בחושך, פירשו דונש לשון צלמות, ומנחם פירשו צלם ממש כמו כי בצלם עשה את האדם ולא יתכנו דבריו. 'אך הבל', הוא כל ההמיה ותאוה שלהם. 'יצבר'. תבואה בשדה כל ימות הקציר. 'ולא ידע מי אספם'. אינו יודע מי אספם לבית שמא לפני האסיף ימות".

יש מפרשים שהמלה "צלמות" מורכבת משתי מלים, **צל** ו**מות**, אך יש אומרים (כמו דונש) שבשרש **צלם** (שבערבית פירושו חשך, ראה רד"ק) נכלל לשון צלמות. נמצאנו למדים שכל ימי חייו מתהלך האדם בתחושת צלמות, ומתוך תחושה זו כולו תפלה לה' ('כל ימינו בתפלה', "הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו"¹⁰), וכמבואר במ"א¹² שמצות-עבודת התפלה שואפת להיות מצוה תמידית כמו עצם האמונה בה'). והיינו סוד הצלמים שבין המוחין ללבושים בנפש. עוד נלמד מכאן שמקור הרהורי-לבא העולים מהלב למח בשעת התפלה (כדי להתתקן, כנ"ל) הוא מה"צלמות", מה'פחד-מות' שנמצא במודע או

לנשמתו, דרכו הוא זוכה לחזות בנועם ה', כמבואר בתניא¹³.

אם לבושים הם מצוות, נשמע בהשקפה ראשונה ש'אור בלי לבושים' בא לשלול את הצורך בקיום המצות בפועל – בוודאי לא רוצים לומר זאת. אכן, רוצים לומר שצריך לגלות את עצם האור, האור העצמי, כפי שהוא נמצא בפני עצמו, האור העצמי של "שמש הוי'" בלי צמצום ה"מגן" המלביש את אור השמש, כמו שכתוב "שמש ומגן הוי' אלהים"¹³, וכמו שיתקיים לעתיד לבוא כאשר ה' יוציא את השמש (גילוי שם העצם, שם הוי' ב"ה) מנרתיקה (שם אלהים), וכמו שיתבאר. בין אורות לכלים יש צלמים, אבל כעת הסברנו את שתי מדרגות הבינים – מוחין ולבושים – כתורה ומצוות.

צלמים – עבודת התפלה

ננסה להתבונן ביחד: האם יש למישהו רעיון לגבי הצלמים, דמויות-הצללים? מהו תיקון הצלם? איך אדם מתקן את הצללים שיש לו במודעות?¹⁴ הצללים הם של המוחין – המח מטיל צל. איזה עבודת ה' משקף הדימוי של הצללים? מה עושים בכל יום לפני התורה והמצוות? תפלה. בארמית תפלה נקראת צלותא, לשון צל. זהו רעיון מאד עמוק, שבתפלות שלנו לה', כשאנחנו עומדים בצלו של ה', אנחנו בעצם מתקנים את צללי המודעות שלנו. מה קורא כשאדם מתפלל? יש ציורים במח – מחשבות, הרהורים ודמיונות. משהו משונה – דווקא בתפלה באות כל המחשבות הלא-מבוררות ואף הלא-

¹⁰ יד פרק כח.

¹¹ בשני הפסוקים הראשונים יש כה תבות, בפסוק האחרון יש זה תבות, סוד נבואת שאר הנביאים ב"כה" ונבואת משה ב"זה" (ראה רש"י לבמדבר ל, ב). כה-זה = הבל, יחידה. כל שלשת הפסוקים עולים 5106 = 6 פעמים 851, חיה פעמים יחידה, "זה הדבר אשר הוי'", נבואת משה.

¹² טז ברכות כא, א.

¹³ יז ראה הטבע היהודי מאמר "התפלה המתמדת".

יא ראה תניא סופ"ב.

יב תהלים פד, יב.

יג **צל = מודע**, **צל מודע** נטריקון **צלם**, **צל מודע** אותיות **עוד צלם**.

שמים^צ]. נכון, וכל שכן "בכל דרכיך דעהו"^{כא}. האם יש עוד רעיון, למה שאנשים שואפים? [מלכות]. אנחנו רוצים מלכות, אבל כעת הכוונה למושג שכולם רוצים, במשך כל הדורות, גם לא-יהודים. כל שלב הוא עיבוד של השלב הקודם, בדרך לתכלית. המושג הוא 'שלום' - "עושה שלום במרומיו"^{כב}. המשנה, התורה שבעל פה, חותמת - "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום". ה"שלום" הוא הכלי וה"ברכה" היינו האור-מח-צלם-לבוש שנמשכים לתוך כלי השלום, הכלי היחידי שראוי להכיל ברכה.

סיכום ההקבלות

חמש המדרגות האלה, מלמעלה למטה, מכוונות כנגד חמש דרגות הנפש - יחידה-חיה-נשמה-רוח-נפש. הן מכוונות גם כנגד חמשת העולמות - רגילים לדבר על ארבעה עולמות, אבי"ע, אבל מעליהם יש גם את אדם קדמון.

ובתמצית: אדם קדמון הוא האור; אצילות היא המוחין (החכמה - "חכמה מוחא"^{כג}, הבטול של כח-מה - היא ה"נקודה דנעיץ"^{כד} בכל עולם האצילות); עולם הבריאה הוא כנגד הצלמים, צלם לשון חשך כנ"ל, "בורא חשך"^{כה}; עולם היצירה - בו מקננות שש מדות הלב - כנגד הלבושים, שהם מדים-מדות; והעולם בו אנחנו גרים, עולם העשיה, כנגד הכלים, והמאפיין הבסיסי לתיקון שלו הוא

בלא-מודע של כל אדם מאז החטא הקדמון של אדם וחווה שהביא מות לעולם, ודוק.

אורות וכלים – אמונה ושלום (דרך ארץ)

אם כן, עד כה יש לנו שלשה דברים - מוחין-תורה, לבושים-מצוות, ובתפלה אדם מתקן את הצללים-הצלמים שבין המוחין ללבושים. כעת עלינו להבין את שני הקצוות - אורות והכלים. מהם שני אלה? מה בא לפני תורה? מהו האור של הנשמה? זהו המבוקש שלך - איך אנחנו יכולים להביא לכל האנושות אור טהור. מהו האור? [אמונה]. בדיוק - אור הוא אמונה. האמונה מאירה - מגלה את ה'. אמונה היא חוית האלקות. איך מקרבים אדם רחוק? נותנים לו חויה מוארת, הארה - האור של הנשמה. אפילו אם אדם חווה זאת רק פעם אחת בחייו - החויה הזו הולכת אתו כל ימי חייו.

את אור האמונה צריך להלביש במוחין. היום אומרים שצריכים 'לעבד' (process) חויה - הלבשת האור במוחין היא העיבוד. התפלה היא עיבוד נוסף, עיבוד על גבי לימוד התורה. החסידות מלמדת אותנו שאת התורה צריך לתרגם לתפלה^{כז}. אחר כך צריכים עיבוד נוסף - להביא את הדברים למעשים טובים.

מהם הכלים? [דרך ארץ]. יפה. כלים הם "דרך ארץ קדמה לתורה"^{כח}. יש עוד מלים לכך, אבל "דרך ארץ" הוא ביטוי טוב - מענטשליכקייט, אנושיות. זו לא מצוה, אבל היא הכלי הסופי לכל דבר, ועליה כתוב "דרך ארץ קדמה לתורה". אפשר לחשוב על עוד ביטוי לכלי הזה? [כל מעשיך יהיו לשם

כ אבות פ"ב מ"ב.

כא משלי ג, ו.

כב איוב כה, ב.

כג הקדמת תקו"ז, א ("פתח אליהו").

כד זהר ח"א ג, ב.

כה ישעיה מה, ז.

יח לקומ"ת כה: "גם טוב לעשות מהתורה תפלה".

יט ויקרא רבה ט, ג; תנא דבי אליהו רבה פ"א.

שהאדם מקבל על עצמו (כמו בשבועה או נדר), חק ולא יעבור, מצות שאינן כתובות בתורה אלא לפי ההרגש הפנימי של כל אחד ואחת, לפי האמת הפנימית שלו, אמת כלפי ה' ואמת כלפי עצמו-נשמתו.

ב. כ"ל צמ"א בנפש ובשנה דמויות כ"ל צמ"א

נסה להבין יותר לעומק, ולמצוא עוד מודל בן חמש מדרגות לענין. כל מודל נוסף שאנחנו מוצאים מוסיף עוד העמקה והבנה בענין. כעת ננסה להקביל לאבי-טיפוס של נשמות בתורה:

ראשית, יש לנו את שלשת האבות של עם ישראל. איפה הם משתלבים כאן?

אברהם נקרא בתחלה **אברם**, **אב-רם**, "השכל הנעלם מכל רעיון"¹⁷ – שכל. הוא גם אמונה, בהיותו המאמין הראשון (כמו שנאמר עליו "והאמן בהוי' ויחשבה לו צדקה")¹⁸ אבל הכשרון שלו הוא המוחין – הוא חקר בשכלו ומצא את ה', "בעל הבירה"¹⁹, בגיל שלש.

ההקבלה השניה היא דרך גימטריא ידועה – במחזור של ימים נוראים, לפני "ברכו" (בתפלה שאומרים כל שבת, אבל מובלט שם), מובלטים ראשי התבות **יצחק-רבקה**²⁰, שעולים יחד **תפלה**²¹, כי הם עמוד התפלה. התורה מספרת שהם התפללו יחד, "ויעתר יצחק להוי' לנכח אשתו"²² – כל אחד עמד

שלום²³ (שכלול הכלים²⁴). אנחנו מכירים את הביטוי "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו", אבל כל בקר אומרים "יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל"²⁵ – העשיה-התיקון הסופיים הם שלום, שלום בארץ, שהוא גם "דרך ארץ".

אם כן, יש לנו כעת חמש קומות – אמונה (חיות מציאות ה' ונוכחותו בחיים שלנו, סוד השכינה), שהיא אור ה'; תורה, שהיא המוחין; תפלה – הקשר בין התפלה לצלמים הוא אולי הדבר הכי עמוק במה שאמרנו; מצוות, שהן הכלים; וכלים שהם דרך ארץ או שלום, "שלום בארץ":

אורות אמונה	יחידה אדם קדמון
מוחין תורה	חיה אצילות
צלמים תפלה	נשמה בריאה
לבושים מצוות	רוח יצירה
כלים דרך ארץ/שלום נפש עשיה	

מדע ואמנות

נתייחס גם למה שהזכירו בהקדמה ביחס למדע: לאיפה שייך מדע במדרגות של כ"ל צמ"א? יתכן ששייך למוחין ויתכן ששייך לכלים. אם כל הענין הוא לתקן את העולם, טכנולוגיה שתפקידה לתקן את העולם ואולי להביא שלום לעולם – שייך לכלים. המדע 'משחק' בין מוחין לכלים, בין תאוריה לפרקטיקה.

לאיפה שייכת האמנות? ענין מאד חשוב – אמנות שייכת לצלמים. אמנות היא בטוי של תפלה, היא פולחן.

בהקשר בו מדע הוא מוחין וכלים ואמנות היא צלמים אזי הלבושים יוסברו כ'מצוות'

כו ראה גם סעודת ר"ח אדר-שני (פורסם ב"ואביטה" צו).

כז ראה סוד ה' ליראיו שער "ארבעה עולמות".

כח ברכת "יוצר" (עפ"י ישעיה מה, ז).

כט פיוט "אל מסתתר" מתלמיד הרמ"ק. ראה תו"א לך לך יא, א.

ל בראשית טו, ו.

לא בראשית רבה לט, א.

לב במלים הבאות:

בפי ישרים תתרומום

ובשפתי צדיקים תתברך

ובלשון חסידים תתקדש

ובקרב קדשים תתהלל

לג מגלה עמוקות (ואתחנן) אופנים לה ו-ז.

לד בראשית כה, כא.

של משה רבינו, "הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון"^מ ("מה שהיה הוא שיהיה"^נ).

אם כן, יש לנו בראש את משה-משיח, אחר כך את שלשת האבות ואת דוד המלך. שלשת האבות ודוד המלך הולכים הרבה פעמים יחד, הם ארבע רגלי המרכבה.

אורות	אמונה	משה-משיח
מוחין	תורה	אברהם
צלמים	תפלה	יצחק (ורבקה)
לבושים	מצוות	יעקב
כלים	מלכות	דוד

שלשת הרגלים – אורות, מוחין, צללים

כעת נוסיף עוד מודל, כדי להבין עוד יותר טוב:

פורים בא עוד כמה ימים – צריך להתכונן. איך רואים את חמש המדרגות הללו במעגל השנה? נתחיל מדימויי-הצללים – איפה רואים את הצל במהלך השנה? [סוכות]. בסוכות אנחנו יושבים ב"צלא דמהימנותא"^מ, בצל ה'. בסוכות יש גם הרבה תפלות, כפי שאין באף זמן אחר, ובעיקר יושבים בצל סכך הסוכה. כעת נחזור אחורה – מהו החג של המוחין?

החג של התורה – שבועות, "זמן מתן תורתנו". מהו חג האמונה? פסח – "בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים"^מ. "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם"^מ, בפסח ה' מתגלה לכולנו וגואל אותנו, עוד לפני שיש תורה. המצות שאוכלים בפסח נקראות "מיכלא דמהימנותא"^מ, מאכל האמונה (ובהן

בקרן זוית אחרת של החדר והם התפללו על ילדים. אם כן, התפלה שייכת לאב ולאם השניים, יצחק ורבקה.

מה ביחס לאב השלישי, יעקב? הוא אומר "עם לבן גרתי" ו-תריג מצוות שמרתי"^מ. לפעמים הוא מזוהה עם עמוד התורה ("ויעקב איש תם ישב אהלים"^מ, אהלי תורה), אבל הוא מצטיין ומתייחד בכך שאף בהיותו במצב מאד לא ידידותי, עם השווער שלו, לבן הארמי-הרמאי, הוא שומר את כל תריג המצוות – הוא מזוהה עם הלבושים, כללות מצוות התורה (וכדי לקבל את הברכות מיצחק היה צריך להתלבש בלבושי עשו הרשע, אף אותם העלה לקדושה כמ"ש "וירח את ריח בגדיו וגו"^מ, ריח בוגדיו"^מ, שעל ידי תשובת יעקב, "בשם כל ישראל", מעלים בגדיו, בגדי עשו, ריח גן עדן). מי יכול להיות האחרון? מאד פשוט – דוד המלך. דוד המלך הוא מלכות. כששאלתי קודם מהו הכלי האחרון שמכיל את הכל מישהו כאן אמר מלכות, כי תכלית המלכות היא שלום, להביא שלום. מלכות עושה סדר, ותכלית הסדר היא שלום (שהוא ענין השכלול)^מ – השלום הוא הכלי.

נשאר לנו להבין מי הוא האור. אמרנו שאברהם הוא גם האור, כי הוא הראשון שה', הבורא יתברך, התגלה אליו. אבל איזו נשמה נותנת לנו השראה לדעת את ה'? [משה]. משה רבינו, ומשה רבינו האחרון הוא משיח. משה ומשיח היינו נעיצת ההתחלה והסוף. משיח קדם קדם לכל הבריאה^מ – הארת אור ה' היא ניצוץ משיח, המדרגה הפנימית

מא ראה שמות רבה ד, ב; זהר ח"א רנג, א; שער הפסוקים ויחי; תו"א משפטים עד, ג.

מב מגלה עמוקות (ואתחנן) אופן סה.

מג זהר ח"ג קג, א.

מד ראה מכילתא בשלח ו; שמות רבה כא, ח ובכ"ד.

מה נוסח הגדה של פסח ("מצה זו...").

מו ראה זהר ח"ב קפג, ב.

לה רש"י לבראשית לב, ה.

לו בראשית כה, כז.

לז שם כז, כז.

לח יל"ש בראשית רמז קטו.

לט וראה שמות יח, כג.

מ בראשית רבה ב, ד; ח, א. פסחים נד, א.

ורבו²². יש במצוות משמעות מיוחדת של כח התרבות, עשיית פירות בעולם²³. זהו הרעיון בנרות חנוכה שמוסיפים והולכים מיום ליום. איזה עוד שייכות יש בין הנרות ללבושים? [”ושמן על ראשך על יחסר²⁴”]. זהו דימוי המצוות לשמן, כמבואר בתניא (שלומדים בימים אל²⁵), אך כעת מחפשים עוד דימוי בקבלה של נרות חנוכה לבגדים. בחנוכה יש שמונה ימים, וכתוב בקבלה שכוונת שמונת ימי ולילות חנוכה היא שמונת בגדי כהן גדול. שמונת התיקונים מתיקון ”ורב חסד” (מדת ”אהרן כהנא רבא”) עד סיום יג מדות הרחמים הם שמונה לבושי כהן גדול²⁶ – וזו כוונת האריז”ל בכל אחד מלילות חנוכה, לתקן אחד משמונת לבושי כהן גדול²⁷.

נקודה נוספת: חז”ל²⁸ דורשים לבוש כ”לא-בוש”, הלבוש שומר אותך מבושה. יש משהו בחנוכה – בהיסטוריה המודרנית – שמרחיק מאתנו בושה? צריך להיות ’ציוני’ בשביל להרגיש טוב את העניין... חנוכה הוא החג של הבעל שם טוב – החג האהוב עליו, כי הוא חג של ריבוי אור, ריבוי נרות (”נר מצוה”) – והוא גם החג של שבי ציון בדורות האחרונים. למה הכי אוהבים את חנוכה? כי הוא מראה שגם אנחנו יכולים להלחם. היכולת שלנו להלחם ולנצח מסירה מאתנו בושה, בכח גבורת החשמונאים. **חשמונאי** אותיות **משיח-נאו**²⁹. החשמונאים היו אנשים גבורים, והם

טעמו טעם **מן**³⁰, שער המלה **אמונה**). חוית גילוי ה’ הבא לגאול אותנו – עם כלים או בלי כלים – היא גילוי אור. כמה אנחנו קרובים להארלם? ‘Let my people go’ (”שלח את עמי³¹”), זהו מסר אוניברסלי של חרות, ה’ מתגלה וגואל אותנו.

אם כן, שלשת הרגלים של התורה מקבילים בצורה מפורשת – פסח הוא חג האמונה, המוחין הם בשבועות והצלמים-הצללים בסוכות. בכך נשלם מעגל הרגלים מהתורה.

חנוכה – לבושים

יש לנו עוד שני חגים מדרבנן, ובמעגל השנה חנוכה בא לפני פורים. היסטורית הסדר הוא הפוך – נס פורים קדם לנס חנוכה – אבל בהשגחה פרטית במעגל השנה חנוכה קודם לפורים. אם ההקבלה נכונה, חנוכה צריך להקביל ללבושים ופורים לתכלית הסופית של דרך ארץ, שלום או מלכות.

מה שאמרנו כעת הוא שתכלית כל החגים, כל היהדות שלנו, היא לחדור לכלי של פורים. חנוכה הוא חג של נרות, של אורות – מה הקשר ללבושים? [”נר מצוה³²”]. בדיוק, כל נר הוא מצוה – הנרות הם מצוות. כל דרושי החסידות לחנוכה הם על הפסוק ”כי נר מצוה ותורה אור”.

לפי דעת בית הלל³³, כפי שאנחנו נוהגים, כל לילה נוסף נר – ”מעלין בקדש”. איך מתבטא דווקא במצוות הרעיון של עליה בקדש? ”מצוה גוררת מצוה³⁴”. כל המצוות הן הרחבת המצוה הראשונה בתורה – ”פרו

מז קידושין לח, א.
מח שמות א, ה (ובכ”ד).

מט משלי, ו, כג.

נ שבת כא, ב.

נא אבות פ”ד מ”ב.

נב בראשית א, כח.

נג ראה סוטה מו, סע”א.

נד קהלת ט, ח.

נה פל”ה.

נו פע”ח שער הסליחות פ”ח (ובכ”ד).

נז ראה גם נר מצוה (מהר”ל) עמ’ כג ושפ”א חנוכה תרנ”ה ד”ה ”איתא מזוזה”.

נח שבת עז, ב.

נט אמונה ומודעות מאמר ”האמונה במעגל השנה” הערה עה; הנרות הללו מאמר ”על צדיקים וגבורים”. ובכ”ד.

את פורים כחג ולהכניס את המגלה לתנ"ך, כי הדבר יעורר אנטישמיות. כך אמרו חכמים – אנחנו מפחדים מהאנטישמיות שתעורר המגלה, שיעורר הסיפור של פורים. חז"ל" אומרים שבסופו של דבר ה' האיר את עיני חכמים שרמוז בתורה שפורים צריך להקבע כחג ומגלת אסתר צריכה להכנס לתנ"ך.

אמרנו שחנוכה, באופן מסוים, צופה את שיבת ציון שבדורנו. האם פחד החכמים ממה שפורים עלול לגרום ליהודים הגיע למציאות? יותר ממאה חכמים פחדו לעשות את פורים חג, בשל ההשלכות האנטישמיות שעלולות להיות לכך. בסוף הם מצאו שהדבר רמוז בתורה והסכימו למלא את בקשת אסתר. מה יכול להיות שהם צפו דורות רבים אחר כך? בחנוכה יש צפיה של מה שיקרה דורות רבים אחר כך, לפני ביאת משיח – מה לגבי פורים? האם הפחד התממש? כן – בארבעה עשר ימים שמו ועשה מה שעשה, וששה מליון יהודים נרצחו. מאד יכול להיות שמכך חכמים חששו. ובכל זאת, בסופו של דבר, המלה האחרונה – לאחר קיום "עד דלא ידע"¹⁰, נעיצת ה"סוף", המלכות, ש"רגליה ירדות מות"¹¹, ב"תחלה", רדל"א, בו מקור הספק אם 'הולכים' על פורים או לאו – היא שפורים הוא חג, ולא סתם חג אלא חג שלא יתבטל לעולם (בניגוד לשלשת חגי התורה), חג נצחי (גם מלשון נצחון) לעולם ועד, חג שבסופו של דבר יהפוך את העולם ("ונהפוך הוא"¹²).

אם כן, לפורים יש משמעות רבה עבורנו אחרי השואה ולחנוכה יש משמעות עם שיבת ציון. מה הבעיה עם הצבא היום? אמרנו שהוא מתיימר להסיר בושה, אבל מה

מלבישים אותנו, נותנים לנו כבוד, גם בעיני אומות העולם, היינו קידוש ה'. רבי יוחנן היה קורא ללבשויו "מכבדות"¹³, כי הלבושים מכבדים את לובשיהם.

עוד קשר מובהק בין חנוכה למצוות: סך הכל יש **כתר** מצות, **תריג** מצות דאורייתא ו-1 מצות דרבנן, כאשר המצוה האחרונה דרבנן היא מצות נר חנוכה – מצוה המשלימה את ה**כתר**, היהלום שבכתר, תכלית כל מצוות התורה (תכלית כל הלבושים).

פורים – הכלי הסופי

כעת נגיע לתכל'ס שלנו – פורים. בפורים הרבי דבר תמיד על "מיהו יהודי" – זהות יהודית וגיוור על פי הלכה. זהו השיא של פורים. כאשר תכנית המן נכשלה התקיים "ורבים מעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד היהודים עליהם"¹⁴.

חז"ל מונים כאחת הסבות לכך שלא אומרים הלל בפורים את העובדה ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"¹⁵. בחנוכה אומרים הלל – זהו נס שהתרחש בארץ, כשאנו כאן בעלי הבית (גבורת ישראל לקום בכח עצמו, להלחם ולנצח מתגלה בארץ דווקא, בעוד בפורים נקמנו מאויבינו רק מכח גזרת המלך אחשוורוש). בפורים לא אומרים הלל, כי אנחנו עדיין עבדי אחשוורוש. ובכל זאת, יש משהו בפורים שהוא הכי אוניברסלי.

אחרי שהתחולל נס פורים כתוב שאסתר המלכה אמרה לחכמים "קבעוני לדורות" ו"כתבוני לדורות". מה חכמים ענו לה? זו סוגיא במסכת מגלה¹⁶. התגובה הראשונית של חז"ל היתה – לא, איננו יכולים לתקן

ס שבת קי"ג, א-ב.

סא אסתר ח, יז.

סב מגילה יד, א.

סג שם ז, א.

סד מגילה ז, ב.

סה משלי ה, ה.

סו אסתר ט, א.

מחודשת, חיות של "שמש הוי" ללא ה"מגן" של שם אלקים, כנ"ל בפירושו הפנימי של 'אור בלי לבושים'.

נמצא שבהחלט יש מדרגה כזו, מדרגת ביניים, בה אין לבושים – אור טהור. אולי את החויה הזו צריכים לתת גם לאינם-יהודים, רק אור טהור, ללא אחריות של קיום מצות בפועל (מתוך תקוה שיתעוררו בעצמם להתקרב ללימוד התורה וקיום המצות בפועל) – אמונה טהורה בה', בטוב של ה', בהשגחת ה' על חיי-חינו.

"מצוות בטלות לעתיד לבוא"

האם יש עוד דוגמה לאורות בלי כלים? [מה בדבר תענוג או רצון?] תענוג ורצון הם ראשים שבכתר מתחת לאמונה. בכתר יש שלשה ראשים – אמונה-תענוג-רצון – ואם כן, התענוג והרצון משניים לאמונה. אם יש אמונה – יש גם תענוג ורצון.

[פיקוק נפש דוחה שבת – זו דוגמה לאור שמעבר למצוות]. זו מצות הצלת חיים שדוחה שבת. חיים הם ערך חשוב בתורה, חוץ משלש מצוות ביחס אליהן החיים נעשים משניים – "יהרג ואל יעבור".

מה ביחס לעתיד לבוא? גם כתוב בתניא³ – "מצוות בטלות לעתיד לבוא"⁴. [חוץ מפורים]. יש שלבים שונים של בטול המצוות – בשלב מסוים גם קיום המצות המעשיות של פורים יתבטל. יש משהו מיוחד בפורים, העצם של פורים, שלא יתבטל, אבל יש שלב בו "מצוות בטלות", כולל המצוות המעשיות של פורים. מאחר שמלמדים אותנו שיש דבר כזה – צריך שהוא יהיה לנו בראש וישפיע על התודעה שלנו. לאור זאת, התכלית (לאחר

הבעיה הגדולה שלו? למה איננו 'חסידים' של הציונות? אמירת "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה"⁵. התחושה שאנחנו חזקים מכולם גורמת לגאווה ומסלקת את אור ה' מלהתגלות עלינו (בחנינת "וראו כל עמי הארץ כי שם הוי' נקרא עליך ויראו ממך"⁶) – "אלו תפלין שבראש"⁷, רמז למבצע תפלין של הרבי, שיועד בעיקר לחיילי צה"ל. אף על פי כן, הכלי הסופי של הכל הוא פורים.

ולסיכום:

אורות	אמונה	פסח
מוחין	תורה	שבועות
צלמים	תפלה	סוכות
לבושים	מצוות	חנוכה
כלים	מלכות	פורים

ג. אמונה ושמחה

מצות האמונה לבדה

נחזור להתחלה: האם יש בתורה מושג של אורות בלי כלים, לפי המחשבה הראשונה שהיתה לנו לעיל, דהיינו אמונה פשוטה בה' בלי קיום מצוות מעשיות בפועל? האם כתוב על כך בתניא?

בפרק לג בתניא כתוב שלפעמים אדם מרגיש שהאחריות לקיום כל המצוות מכבידה עליו, והוא לא יכול לעמוד בכך – מה עליו לחשוב? שאין לו שום מצוה לקיים, רק מצוה אחת – להאמין בה'. הוא אומר שאם אדם באמת ישיג תודעה שאין לו שום דבר לעשות בעולם חוץ מלהאמין בה', הדבר יחיה את המת-היחסי שלו – התחושה שאינו יכול לקיים מצוות – כתחית המתים ממש (עד שיבוא לקיים את כל תריג המצות בחיות

סז דברים ח, יז.

סח שם כח, י.

סט ברכות ו, א.

ע אגה"ק כו.

עא נדה סא, ב.

פרק לג – השמחה באחדות ה'?] כן, כי מדובר באמונה טהורה – בלי לעשות שום דבר.

חמש מדרגות שמחה

נאמר עוד משהו: פורים הוא חג של שמחה. יש חמש מדרגות שמחה בתורה, כנגד נפש-רוח-נשמה-חיה-יחידה – זהו נושא בפני עצמו¹⁷, שגם מקביל למבנה שלנו.

מהי השמחה של דרך ארץ? דרך ארץ היא הכלי. פשוט שאדם צריך להיות שמח – זו לא "שמחת בטהרתה", אלא שמחת חיים, לא להיות אדם עצוב, לשמור על חיוך. זו מדרגת ה'נפש' של השמחה, נקרא לה שמחת חיים. הכל בצל ה' – אני שמח להיות כאן. אולי זו גם שמחת "שלא עשני גוי". רבי לוי יצחק מברדיטשוב בכל בקר, בברכות השחר, כאשר הגיע ל"שלא עשני גוי" התחיל לשיר ולרקוד. זהו הכלי של השמחה.

מה המדרגה השניה? שמחת מועד – שמחת כל החגים, השמחה במעגל השנה. זו ה'רוח' של השמחה, הלבושים של השמחה (גם על פי פשט יש לכבד ולשמוח במועד בלבושים חדשים ונאים) – "מועדים לשמחה", כל החגים וכל הימים המיוחדים שמעוררים שמחה. יש גם זמנים אישיים של שמחה לאדם, שמחות במשפחה. שמחה אישית – נישואין, בר מצוה, לידה – שייכת למדרגת הרוח.

אבל יש חג מיוחד שנקרא "זמן שמחתנו" – הוא ה'נשמה' של השמחה – סוכות. הסוכה היא מקיפין דאמא, בינה, נשמה, ויש בחג הסוכות שמחה מיוחדת, שמחת בית השואבה (ש"כל מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו"¹⁸). שמחת "זמן שמחתנו" היינו שמחת הצלמים שבנפש.

תחית המתים) היא אור האמונה הטהורה בה' בלי לבושים – רק אור טהור. אולי גם את המחשבה הזו צריך להפיץ לגוים.

בשנים האחרונות¹⁹ אנחנו מדברים על 'המהפכה הרביעית' – הפצת אור התורה לכל אומות העולם. לא רק ללמד את הגוים את שבע מצוות בני נח – ענין מאד חשוב, שהרבי גם עורר עליו – אלא להפיץ את התורה, שיש בה כח למגנט-למשוך ניצוצות. אנחנו לא מיסיונרים, כפי שהגוים עושים, אבל יש כח לאור התורה למשוך ניצוצות, לקרב את מי ששייך עבורו להתגייר, ולא להשאר רק גוי טוב. כתוב שהמשיח יבוא רק אחרי שכל הגרים הפוטנציאליים יתגירו גיור כהלכה, גיור-צדק (גיור כנה) – בלי זה משיח לא יכול לבוא. אנחנו חושבים שיתכן שיש מליונים כאלה. אפילו מבין בני האנוסים, טוענים-משערים שיש עד חמש מאות מליון מהם בעולם. לכל אחד מהאנשים האלה צריך להגיע.

"שמחה בטהרתה"

פורים הוא חג של שמחה. הרבי אמר שהשמחה היא לא רק "שמחה של מצוה" – מושג מאד חשוב, שכל מצוה, כל לבוש, צריכה למלא אותנו שמחה בעשית המצוה – אלא טבע מושג חדש, "שמחה בטהרתה"²⁰. זו שמחה שאינה תלויה בשום דבר, אפילו לא קיום מצוה, אלא רק שמחה טהורה – והיא הדרך להביא משיח. כמו המושג "שמחה בטהרתה" יש אור בטהרתו ("כעצם השמים לטהר"²¹) – אולי עליו חשבת עליו כשדברת על 'אור בלי לבושים'.

[האם שמחה בטהרתה שייכת לאמונה של

עב החל מכ"ד טבת ע"ה.

עג שיחת כי תצא י"ד אלול תשמ"ח.

עד שמות כד, י.

עה ראה באורך סוד הוי' ליראיו שעו "עבדו את הוי' בשמחה".
עו סוכה נא, א.

יהי אור ויהי אור^{טז}. מה הדבר מלמד אותנו? שכל חמש המדרגות הן בעצם אור, התפתחות של אור – "מהתעבות האורות נתהוו הכלים"^{טז}. התמצית של הכל היא אור – האור נעשה מח, המח נעשה צלם, הצלם נעשה לבוש והלבוש נעשה כלי, "שלום בארץ"^{טז}. הכל הוא גילוי של אור ה'.

זהו הסבר לכפל דווקא בפסוק האור במעשה בראשית – בכל בריאה כתוב שה' אמר "ויהי כן", ואין אף פעם חזרה על שם הנברא, חוץ מאשר באור, "יהי אור ויהי אור" (ולא "ויהי כן"). שני האורות האלה הם שתי מדרגות של אור – זו ההתחלה של מה שאמרנו, שהאור עצמו מתעבה ממדרגה למדרגה, עד שהוא נעשה כלי, אבל הכל הוא אור ה'.

חמש מדרגות תשובה

בלשון רבים (כפי שמובא תמיד), **אורות מוחין צלמים לבושים כלים** עולה 1425. נצרף מספר זה למערכת הראשונה המקבילה לכ"ל צמ"א שהסברנו לעיל – **אמונה תורה תפלה מצות שלום** (2140) – ונקבל 3565. כשנחלק את המספר לחמש – כדי לקבל את הערך הממוצע של כל אחת מההקבלות – נקבל 713, בגימטריא **תשובה**. נמצא שכל חמש הדרגות הן דרגות של **תשובה, תשובה, תשובה, תשובה** של תשובה. והנה, פלא, 713, **תשובה**, עולה **אמונה תורה** (כנגד אורות מוחין) וכן **אורות כלים** ("מהתעבות האורות נתהוו הכלים", ראש וסוף כ"ל צמ"א). נמצא שכל השאר – **מוחין צלמים לבושים תפלה מצות שלום** עולה עוד ג"פ **תשובה**!

השיא של סוכות הוא שמחת תורה – זו השמחה שכנגד ה'חיה', השמחה של התורה, של המוחין.

מה השמחה שכנגד היחידה? שמחת פורים. אם כן, שמחת פורים – שמחה "עד דלא ידע", שמעל טעם ודעת – היא רק שמחה של אמונה בטהרתה, שמחת האורות שבנפש.

אורות	אמונה	שמחת פורים
מוחין	תורה	שמחת תורה
צלמים	תפלה	זמן שמחתנו
לבושים	מצוות	מועדים לשמחה
כלים	דרך ארץ	שמחת חיים

שתי התכונות החשובות – אמונה ושמחה

נשאל שאלה חשובה – מהן שתי התכונות הכי חשובות שתהיינה לאדם בחיים? אמונה ושמחה. אם הייתי מבקש מדה אחת – זו הייתה האמונה (כמו בפרק לג בתניא, כנ"ל). אבל כאן שואלים מהן שתי המדות-התכונות החשובות ביותר, מה שתי המדות-תכונות נפש שאני מאחל לילדים שלי? אמונה ושמחה. אם הם יהיו מאמינים ושמחים – אני מאושר. יש הרבה סודות ביחוד שתי המלים האלה יחד. באמת, כפי ששאלו, כך כתוב בפרק לג בתניא – שם מודגשת השמחה שישנה באמונה בה' (שמחה כל כך גדולה שבכוחה להחיות מתים), ומוסבר ששתי התכונות האלה באות יחד. זו השמחה שמתגלה בפורים, "נעוץ סופן בתחלתן".

ד. הכל אורות

מהתעבות האורות נתהוו הכלים

נסיים בכמה גימטריאות: קודם כל, נחשב את חמש הדרגות כ"ל צמ"א בלשון יחיד: **אור מח צלם לבוש כלים**. הכל עולה 813, הערך של הפסוק השלישי של התורה – **"ויאמר אלהים**

עז בראשית א, ג.

עח ראה ע"ח ש"ז (מול"מ) פ"א.

עט ויקרא כו, ו.

– אך הרבי אומר שיש עבודות צדיקים שכבר שייכות לנו.

תשובה: הזכרנו שבעת התפלה מגיעות מחשבות לא טובות לראש. אני עומד מול ה', ותוקפות אותי מחשבות – אפילו מחשבות של עמלק, ספקות באמונה. מה אני צריך לעשות? אדמו"ר הזקן אומר¹⁹ שאני צריך לדחות אותן – גם בכך יש תיקון.

אלה שתי דרכים להעלות מחשבות:

הצדיק מעלה את המחשבה בקירוב, אם יש לו תשוקה הוא מתבונן – למה שתהיה לי אהבה למשהו גשמי? ומעלה את כל האהבה לה'. הוא מפנה את המדה הלא טובה אל ה'. זו עבודת הצדיקים, כפי שכתוב בתניא.

הבינונים לא יכולים להעלות את המחשבה הזרה במחשבתם (מפני שהמחשבה באה מהם עצמם, לא כמו אצל הצדיק, לו באה המחשבה 'מבחוץ'). כאשר אנחנו דוחים את המחשבה – אנחנו גם מתקנים אותה, אנחנו מתקנים את המחשבה שלנו. הצללים חודרים, הם גם צריכים לעבור עיבוד – בירור אלו צללים צריך לדחות ואלו צריך-אפשר לעצב מחדש, כמו אמן, שמצייר את הענין קצת יותר טוב.

דאגה דקדושה

שאלה: ומה לגבי דאגות בזמן התפלה?

תשובה: יש סוג מצוי של דאגות כשאדם מתכנן מה שהוא יעשה היום, לדוגמה – 'מה אוכל אחרי התפלה?'. בכל מחשבה ורגש צריך למצוא איך בתוכם אני יכול לעבוד את ה'. איך עובדים את ה' בדאגה? עבודת ה' עם כל דבר היא מציאת משהו חיובי בתוכו. איך אפשר לעבוד את ה' עם דאגה? חז"ל אומרים שטוב לדאוג? ["אשרי אדם מפחד תמיד"²⁰].

"אורה ושמחה"

פורים הוא חג של שמחה, אבל החויה הראשונה של פורים היא אור – "ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר"²¹. האור הוא בזכות אסתר המלכה. כל השאר בא ממרדכי, אבל האור בא מאסתר – "אורה" זו תורה²², והיא שאמרה "כתבוני לדורות", המגלה-התורה של פורים. לא כתוב שמרדכי היה בענין של כתיבת המגלה – הוא תקן את שאר המצוות, משתה ושמחה, משלוח מנות ומתנות לאביונים, אבל רק אסתר היתה בענין הנצחת הנס לדורי דורות, על ידי כתיבת המגלה והכללתה בתנ"ך – "ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה ונכתב בספר"²³. כתיבת הספר היא ה"אורה" זו תורה – אור פורים הוא בזכות אסתר, והמגלה נקראת "מגלת אסתר" ולא 'מגלת מרדכי'. הכל מתחיל מאור, והאור עצמו הופך להיות כל החמשה, "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור".

ברכה להרבה אור ושמחה וששון ויקר – אורו של משיח. משיח הוא שמחה – **משיח** אותיות **שמח** (בעצמו, ב"אור המאיר לעצמו") ו**שמח** (אחרים, ב"אור המאיר לזולתו") – הוא מאיר את אור השמחה.

ה. שאלות ותשובות

כעת אפשר לשאול שאלות:

היחס למחשבות זרות

שאלה: הוסבר קודם שצלמים הם תפלות. רציתי לשאול על הפרקטיקה של הענין, ועל כך שאדמו"ר הזקן כותב בתניא שאיננו שייכים להעלאת המדות – זו עבודת צדיקים

פ אסתר ח, טז.

פא מגילה טז, ב.

פב אסתר ט, לב.

פג תניא פכ"ח.

פד משלי כח, יד.

שאני אעשה אותך לא-עני'.

מהו החג של המסכנים? אחד מהווארטים המפורסמים שלנו^{xx} – חג הפורים, ה-poor ים. המצוה הכי גדולה של פורים, לפי הרמב"ם^{xx}, היא מתנות לאביונים – מרבין ב"שמחה בטרתה" במתנות לאביונים, לא רק למי שיודעים שמגיע לו אלא "כל הפושט יד נותנים לו"^{xx}. **כפורים**, משרש **כפר**, הוא כמו **פורים**. בפורים, עוד יותר מאשר ביום הכפורים, יש תיקון של הכפירה, בדרך של אתהפכא, "ונהפוך הוא".

כתנות אור

שאלה: לאדם וחוה היו בהתחלה "כתנות אור", לפני שהיו להם לבושים. מה הקשר לנושא שלנו?

תשובה: לפי האר"י, פורים, יותר מכל החגים, הוא שחזור הדמויות מגן עדן מקדם. כפי שלמדנו בעבר בארוכה, כל אחד מהחגים הוא תיקון של פסיכוזה^{xx} – אי אפשר להכנס לכך עכשיו – ופורים הוא התיקון לפיצול-אישיות^{xx}. כתוב בקבלה שאדם התפצל לשנים וחוה התפצלה לשתיים – אדם התפצל לאחשוורוש ומרדכי וחוה התפצלה לושתי ואסתר, צד הטוב וצד הרע. חז"ל אומרים שאסתר עצמה התפצלה – היא שלחה רק את הצד הרע שלה לאחשוורוש. האריז"ל אומר שהבן שלהם, דרויש, שנתן רשיון לבנות את בית המקדש השני – בחור טוב – הוא לא יהודי אף שאמו יהודיה, כי הוא בן רק של חצי מאמו, של הנפש הבהמית של אסתר ולא של הנפש

זהו פחד, אבל מה ביחס לדאגה? ["דאגה בלב איש ישחנה"^{xx}] זו הדרך להתמודד עם דאגה – פשט הפסוק ("ישחנה", ישפילנה) עם שני הפירושים בחז"ל^{xx} ("ישחנה מדעתו" ו"ישחנה לאחרים").

האם יש מקור לדאגה טובה? "אין מוסרין רזי תורה אלא למי שלבו דואג בקרבו"^{xx}. אנו מכנים דאגה זו חרדה קיומית של יהודי. זו אחת התשובות לשאלה מה ההבדל בין יהודי לגוי – יהודים דואגים וגוים לא דואגים^{xx}. יש לנו הרבה ממה לדאג... אבל הדאגה הטובה, שרק למי שדואג אותה מוסרין רזי תורה, היא הדאגה מדוע משיח לא בא – 'מה עם תכלית בריאת העולם?! יש לי שליחות בעולם – מתי אשלים אותה?!' – זו דאגה טובה, הנמצאת בתוך הדאגות השליליות.

תיקון הכפירה

מה המחשבה הכי גרועה שיכולה להיות? הדבר שהכי מעורר דאגה? כפירה, **ספק** בגימטריא **עמלק**^{xx}. האם יש כפירה טובה? לא הייתי חושב כך, אבל בחסידות כתוב שיש. הכל מה', ולכן כשעני בא לבקש צדקה – אני יכול לומר לו: 'ה' עשה אותך עני'. כל מי שהיה בהודו יודע שזו המחשבה שם – 'זו הקארמה שלך, ה' עשה אותך עני, ואסור לי לשנות זאת'. מה אומר רבי בונים מפשיסחא?^{xx} שכאשר המחשבה הזו באה לראש שלך – עליך לכפור, 'איני מאמין שה' עשה אותך עני כדי להשאר עני! הוא עשה אותך עני, אבל כדי

פה משלי יב, כה.

פו יומא עה, א. וראה באורך בספר להפוך את החושך לאור.

פז חגיגה יג, א.

פח ראה נדה לד, ב.

פט הוספות לכתר שם טוב (קה"ת, הוצאה שלישית) אות קיח.

צ ראה קול מבשר ח"ג ערך צדקה ד (ובכ"ד).

צא ראה התוועדות ליל פורים ע"א.

צב הלכות מגילה פ"ב ה"ז.

צג שו"ע או"ח תרצד, ג.

צד נלמד – בין השאר – בסמינר (אנגלית) בעשיות תש"ע. הובא בקיצור בספר מן הפרדס לשביעי של פסח.

צה לכל תוכן פסקה זו ראה באריכות שיעור י"ז אדר ע"ח (נדפס ב"אביטה" כ-תצא ע"ח) – ושם נסמן.

אם נקביל את החושים לחמש המדרגות של כ"ל צמ"א, לכאורה ארבעת החושים יהיו מכוונים כנגד ארבע המדרגות התחתונות – מוחין-צלמים-לבושים-כלים. אך יותר פשוט להקביל את חוש הראיה לאורות, רואים אור, ואת חוש השמיעה למוחין, הבנה היא שמיעה. באופן כזה, חוש ריח יהיה מקביל לצלמים (אכן ריח הוא מקיף כמו צל, והתפלה היא במקום עבודת הקרבנות, לריח ניחוח לה') וחוש הטעם, "וחך אכל יטעם לו"^{צח}, היינו תחושה פנימית (לא מקיף כמו ריח), והיינו בחינת כלים, לשון אכל כנודע.

מה לגבי חוש המישוש? בספר יצירה חוש המישוש נקרא חוש התשמיש, והוא כנגד ספירת היסוד (שעולה עד הכתר), ועל תיקונו נאמר "בכל עת יהיו בגדיך לבנים"^{צט}, כמבואר בלקוטי מוהר"ן^ק עיי"ש. הרבה פעמים בקבלה חמש מדרגות היינו חכמה ובינה, תפארת יסוד ומלכות, ודוק היטב (שהוא חידוש לגבי מה שמבואר עד כאן, ו"אלו ואלו דברי אלהים חיים").

אורות	ראיה	חכמה
מוחין	שמיעה	בינה
צלמים	ריח	תפארת
לבושים	מישוש	יסוד
כלים	טעם	מלכות

צח איוב יב, יא.

צט קהלת ט, ח.

ק תורה כט.

האלקית של אמו. היחיד שלא מתפצל בפורים הוא הנחש – הוא נעשה המן, בלי להתפצל. כל פורים חוזר לאדם וחווה בגן עדן מקדם.

כתנות האור של אדם וחווה לפני החטא הן "לבוש החשמל". היום משתמשים במלה חשמל לכח האלקטרי, אך זו מלה מסתורית שחוזרת בתנ"ך רק שלש פעמים בחזון יחזקאל^א (מעשה מרכבה), תמיד עם "עין" (גוון), "עין החשמל", ומתורגמת כ'אלקטרום' (גוון). המלה **חשמל** שוה בגימטריא **מלבוש**^א – היה להם מלבוש של חשמל. לפעמים כתוב שהוא היה כמו צפרניים – כשאני קורא זאת, אני אולי מעדיף בגדים... – צפרניים מבהיקות שכיסו את כל הגוף (כמו קשקשי הדגים, מזל חדש אדר וחג פורים).

חמשת החושים כנגד כ"ל צמ"א

שאלה: איך "כ"ל צמ"א" מתייחס לחמשת החושים?

תשובה: מושג חמשת החושים אינו פשוט בתורה – זהו קונספט יותר חילוני. בספר יצירה יש **יב** חושים, לכל חדש את החוש שלו – כעת, אדר, הוא החדש של חוש הצחוק. בכל אופן, ארבעה מתוך חמשת החושים נמצאים בפני האדם – ראיה, שמיעה, ריח וטעם (בלי חוש המישוש). ארבעת החושים הללו מכוונים כנגד אותיות שם הוי' – ראיה כנגד י, שמיעה כנגד ה עילאה, ריח כנגד ו וטעם כנגד ה.

צא יחזקאל א, ד ו-כז; ח, ב.

צז ספר הליקוטים כי תשא פל"ד ובכ"ד.

כוונות הנשיאים

"מנהג ישראל תורה" לקרוא ב-יב ימי ניסן הראשונים את קרבנות הנשיאים, שהוקרבו בימים אלו (וב-יג ניסן את הסיכום): "זאת חֲנֻכַּת המזבח". בפשטות תמוה מדוע חוזרת התורה יב פעמים על פסוקי הקרבנות הזהים. אמנם, המדרש מסביר שכוונות הנשיאים בקרבנות השוים היו שונות לחלוטין – "מה ראו הנשיאים להקריב קרבנות בענין הזה? רבנן אמרין אף על פי שקרבן שוה הקריבו, כולם על דברים גדולים הקריבו, וכל אחד ואחד הקריבו לפי דעתו".

חזרת התורה על הפסוקים ממחישה שעל אף שמצד המעשה בפועל כל ישראל שוים, מקטון ועד גדול, הרי שלכל אחד כוונות שונות ומיוחדות השייכות בעצם לשרש נשמתו (אותן ניתן לגלות תוך דקדוק בפסוקים החוזרים שוב ושוב). מורנו הבעל שם טוב לימד כי "חכם לב יקח מצות" היינו שתי מצוות בכל מעשה – המצוה בפועל (שהיא כלי שוה וכללי לכל ישראל) ומצות הכוונה (בה מאיר אור נשמת-פרטי). המדרש אומר שדווקא בשל הטבעת החותם האישי בכוונות הנפלאות החל ה' מקלס קרבן כל נשיא ולומר "זה קרבן [נשיא פלוני]".

למרות היחוד, כל אחד אומר את קרבנות כל הנשיאים ומסיים ב"יהי רצון... שבאם אני עבדך משבט פלוני שקראתי בתורתך פרשה של הנשיא היום אזי יאירו נא עלי כל ניצוצין קדישין וכל האורות הקדושות הכלולות בקדושת זה השבט...". גם מי שיודע את שבטו – כהן, לדוגמה – אומר מדי יום

נשיא זבולון הקריב הכל "על השותפות שהיה לו עם יששכר אחיו" – כאשר זבולון עסק במסחר ויששכר בתורה. בהפשטה, אנשי-זבולון חווים ש"כל ישראל ערבים זה בזה" ומוכנים לעסוק גם בתחום 'נוצץ' פחות על מנת שאחרים יוכלו לעסוק בישוב הדעת בדברים הנעלים להם הם מוכשרים. שעתו הגדולה של ראובן – בה האיר שרש נשמתו – היא הצלת יוסף מאחיו, ועל שמה הקריב נשיאו את קרבנותיו. בהפשטה, אנשי-ראובן דואגים לקיים "לא תעמד על דם רעך"

נערך ע"י איתאל גלעדי משיעור י"א ניסן ס"ד.

המדור מוקדש לע"ב:

מרים בת ר' יעקב הלוי הס - כ"ו אדר תשס"ד

כל המצוות כדי "לאקמא שכינתא מעפרא" ו"ליחדא קוב"ה ושכינתיה בתחתונים" (וכך לממש את תפלת רחל המבכה על בניה - "ושבו בנים לגבולם").

שבט דן (הפחות שבשבטים, המאסף אחר המחנות) משתווה לשבט יהודה (הנעלה שבשבטים) בהנהגת עם ישראל בימי מששון (עליו נאמר "דן ידן עמו כאחד שבטי ישראל), סביבו (וסביב נזירותו) נסובות כוונות נשיא דן. אצל יהודי-דן כוונת כל המצוות היא אגירת כח (רוחני או גשמי) לנקום ולשמור על כבוד ישראל (שהוא-הוא התגלות כבוד ה' בעולם). נשיא אשר הקריב "לשם גאולתן של ישראל... ולשם שבחן... על שבחרו בהקב"ה להיות להם לאלקים והקב"ה בחר בהם להיותם לו לעם סגולה". אנשי אשר מרגישים בכל מצוה - המתקיימת בקבלת עול - אושר פנימי, של "אשר קדשנו במצוותיו" ו"אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו" (דבר שהדגיש הרבי מליובאוויטש, שיום הולדתו הוא ביום קרבן אשר).

"נשיא נפתלי למד מאבי אביו ואחז את דרכו והקריב קרבנו על סדר אבותיו ואמותיו של נפתלי" - אחרון המקריבים חוזר ליסוד הראשון ומקריב על סדר האבות והאמהות. מנפתלי נלמדת כוונה בסיסית בכל מצוה - לזכור את שלשת האבות וארבע האמהות ולהתקשר אליהם. לשרש נפתלי שייכים היהודים הטובים, השלמים והיראים, שקשה להם לבחור צדיק מסוים (שדרכו המוגדרת מתבטאת בכוונות פרטיות מסוימות) והם ניחוונו באמונת צדיקים תמימה ואהבה לכל הטהור והקדוש במורשת ישראל, ללא יכולת ליצור 'סדרי עדיפויות'. ב-יב ניסן צריך להתכלל עם פשוטות זו גם מי שמכיר בצדיק שהוא "חד בדרא" ומתקשר אליו ואל הנהגתו הייחודית, ובכך לחתום את קרבנות הנשיאים.

(מכחה זכה ראובן לאדם, האבן הראשונה בחושן) ובכלל לריבוי נשמות ישראל (בכח דודאי-ראובן), תוך הדגשת הדאגה לצדיק הדור (יוסף) ולניצוץ הצדיק שבכל יהודי.

נשיא שמעון הקריב את קרבנותיו "על סדר מעשה המשכן", משום שהמשכן "הורג בנואפים ובסוטות", כקנאת שמעון לברית בהריגת אנשי שכם עקב אונס דינה (בטענתו הניצחת "הכזונה יעשה את אחותנו"). קרבנו ביום החמישי מכוון כנגד החדש החמישי, חדש אב, בו "עלה אריה במזל אריה והחריב אריאל על מנת שיעלה אריה במזל אריה ויבנה אריאל". אנשי-שמעון מכוונים בכל מצוה "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו" ותשרה השכינה בישראל.

נשיא גד - שנתברך בגדודי "צבאות הוי", חלוצי כיבוש הארץ (תכלית יציאת מצרים) - הקריב את קרבנו "על יציאת מצרים". מי ששייך בשרשו לשבט גד מרגיש כי הוא נמצא במצרים - במיצרי המציאות - ועל כן מתעצם תמיד עם זכרון יציאת מצרים וחש כי כל מצוה היא 'עצה אלוקית' כדי לצאת ממיצרי המציאות.

נשיא אפרים הקריב את קרבנו "לשם יעקב שהקדימו למנשה, ולשם יוסף שבעבור אהבתו ברכן יעקב כל אותן הברכות". ממנו מקבלים את תכונת הכרת הטוב על חסדי ה' במתנת חנם, בזכות אבות ובזכות צדיקי הדורות (המזכים אותנו גם במצוות ובשליחיות שאינן לפי ערכנו).

גם כוונות נשיא מנשה (אחי אפרים) הן מתוך הזדהות עם אבא-יוסף וסבא-יעקב, ומהן ניתן ללמוד כיצד על כל יהודי פרטי להזהות את נשיא הדור (בו טמון 'ניצוצו של יעקב אבינו').

כוונות נשיא בנימין הן הזדהות עם רחל אמנו, שמסרה את נפשה על לידתו - זו בעצם הזדהות עם השכינה, המביאה לקיום

ללדת משיח

מעין גנים – 'נקודה חסידית' בפרשת תזריע

לידת המשיח

המשיח כבן משותף לה' ולעם ישראל. אכן, בלידת הגואל והגאולה מתוך יחוד ה' וישראל יש משמעות לשאלה האם מדובר בזכר או בנקבה – חז"ל¹ מציינים שכל הגאולות היו בבחינת נקבה, ולכן נאמרה בהן "שירה" בלשון נקבה (החל מגאולת מצרים: "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה"), ואילו הגאולה העתידה תהיה בבחינת זכר, ואזי יאמר "שיר חדש" בלשון זכר. ההבדל בין גאולה נשית לגאולה גברית יוסבר לקמן, אך קודם נעיין בעבודה הנדרשת מאתנו, לאור זאת, כדי לזכות לגאולה האחרונה – עבודת "אשה מזרעת תחלה".

מודעות של אשה

בפשטות, "אשה מזרעת תחלה" מורה שעלינו, התחנתונים, להתעורר ראשונים לגאולה האחרונה – לפתוח בהליכי זירוז הגאולה באתערותא דלתתא. אמנם, ראוי להדגיש, שעצם הנכונות שלנו להתחיל את העבודה מצדנו אינה מורה עדיין שיש כאן התעוררות של אשה לבעלה. תנאי ראשון לעבודה זו הוא עלית כנסת ישראל לדרגת מודעות של "אשה" ועבודת ה' במדרגה זו² – רק אז ניתן לדבר על זיווג עם ה', יחוד פורה ממנו יולד המשיח כבן משותף.

פרשתנו פותחת "אשה כי תזריע וילדה זכר", ודרשו חז"ל "אשה מזרעת תחלה יולדת זכר; איש מזריע תחלה יולדת נקבה"³. יחסי ה' ועם ישראל נמשלו ליחסי איש ואשה, ויש להתבונן איך מאמר זה בא לידי בטוי ביחסים אלו:

נושא אחד בו מתואר 'בן משותף' לה' ולכנסת ישראל הוא הגאולה – כל גאולה היא תולדת יחוד בין ה' ועמו (ובעומק, היחוד הוא ראשית הגאולה, והילד הנוצר מאותו יחוד הוא הגאולה השלמה). ביחוד מתעורר העם לגאולה – ברצון לפקידת ה', בתשובה ובמעשים טובים ומשיחיים – וה' מצדו פוקד וגואל את עמו. בפרט אמור הדבר כלפי הגואל-המשיח⁴, עליו אומר ה' "בני אתה אני היום ילדתיך"⁵. מחד, מזדהה המשיח בתודעתו עם ה', המשלח אותו לגאול את העם – הוא חש מוכרח ואחראי לגאול את ישראל מלמעלה, כמודעות ה' ביחס לגאולה. מאידך, צומח המשיח מלמטה – "צמח שמו ומתחתי יצמח"⁶ – תוך הזדהות עם תודעת עם ישראל (המאפשרת לו להבינם כראוי ולגאול אותם באמת). כלומר, מבחינה תודעתית נולד

מהתועדות מוצש"ק פרשת שמיני, אור לכ"ו אד"ש ה'תש"ס. נרשם ע"י איתאל גלעד.

א ברכות ט, א; נדה לא, א.

ב לכללות דברינו לקמן ראה אור החיים עה"פ "אשה כי תזריע וילדה זכר" (ובספר בעתה אחישנה פ"ז).

ג תהלים ב, ז. סוכה נב, א.

ד זכריה ו, יב.

ה שמות רבה כג, יא; שה"ש רבה א, לו (וראה מכלילתא בשלח פרשת השירה א).

ו שמות טו, א.

ז לכללות האמור לקמן ראה באורך בעתה אחישנה פ"ו.

המדור מוקדש לזכות:

הרה"ת משה שיי' אנטמן לרגל יום הולדתו - כ"ו אדר

הלכה, עיון, קבלה

דרכים רבות יש להמחשת ההבדלים בין שלשת הטיפוסים בעבודת ה', וכאן נתרכז רק באחת מהן – בסגנון לימוד התורה של כל טיפוס:

עבד ה' לומד הלכה – הוא רוצה לדעת את המעשה אשר יעשון. אין הוא טרוד בשאלה מה עומד בשרש הדברים – הדעות השונות (בהן נאמר "אלו ואלו דברי א-להים חיים"^ח) הפלפולים והסברות – אלא רק פסק ההלכה למעשה; הבן מעונין גם להבין את ה'ראש' של אביו, לגעת בשכל המוליד את המצוות – הוא חש שבלימוד תכליתי של הלכה בלבד מוחמץ עיקר הענין – רכישת הדרך הנכונה של התייחסות למציאות אותה מתווה אביו בתורתו. לכן הבן עוסק בלימוד העיון, מרובה הסברות והדעות השונות; האשה מתעלה מעל הלימוד של יחס ה' למציאות, היא רוצה להכיר טוב יותר את בעלה ולהבין את הדברים כפי שהם בינו לבין עצמו – ולכן היא עוסקת במדע האלקות, בסודות התורה ורזי הקבלה כפי שהם בעולמו של ה'. גם ללימוד זה יש מטרה תכליתית – האשה רוצה ללדת לבעלה בן "כיוצא בו", ועליה להכירו היטב לשם כך.

שלשת סגנונות הלימוד עוסקים בשלשה שלבים בהשתלשלות התורה, לפי הסדר הקבלי של אור-מים-רקיע (שלשת היסודות המופיעים חמש פעמים בשני ימי הבריאה הראשונים, והם הסדר הכללי בהתהוות כל מציאות^ט):

שרש התורה הוא אור אלקי מופשט – עמו מזוהה **האשה**, בסוד "**אור שבעת הימים**". אחר כך יורדת התורה בסוד המים, היורדים ממקום

בעומק, עצם העליה לדרגת "אשה" בעבודת ה' היא כבר הבטחה שיקום אף "אשה מזרעת תחלה" (כפי שיוסבר לקמן), והרמז: "**אשה**" עולה בגימטריא (בחישוב האות א כַּאֲלֶפֶת, בסוד "איכה ירדף אחד אלף"^י) בדיוק "**אשה כי תזרע וילדה זכר**" – ללמד שבשלות ה"אשה" ועבודתה השלמה היא דווקא בהיותה "מזרעת תחלה".

במדרג עבודת ה' מתוארים בדרך כלל שני טיפוסים – עבד ובן. לקראת הגאולה העתידה יש לעלות לעבודה נעלית יותר – עבודת אשה^י. שלש דרגות אלו מכוונות לשלשת רבדי המודעות השונים הכלליים במציאות: דרגות הקיום והאור האלקי שבכל דבר – עולמות, נשמות, אלקות – כפי שכתב הבעש"ט: העבד חי כחלק מהעולמות, המעלימים את אור ה' שבהם וחשים כמציאות נפרדת ממנו (שבמצב מתוקן עומדת לפניו בהכנעה) – עבד הוא בעל מציאות עצמאית, הוא לא חש קרוב לאדון ומזוהה עמו, אלא רק נכנע לו 'מבחוץ'. הבן חי במודעות של נשמות – הוא מכיר בהיותו בן לה', נשמה שלוחה מלמעלה, ממלא את רצון ה' מתוך הזדהות ומנסה להבין את ה'ראש' של ה' כדי למלא את שליחותו על הצד היותר טוב.

אשה עולה למודעות של אלקות – לרובד קיום שאין בו שוני מהותי מהבעל, האלוה-עצמו – וכך מתיחדת עמו ל"בשר אחד".

ח דברים לב, ל.

ט בציר של "אם כבנים ואם כעבדים" אשה היא מה שמכונה בחסידות "בן שנעשה עבד" – בן שלרוב הערכתו לאביו מתמסר לו כעבד העושה כל מלאכה (גם אם אינה מכובדת דיה לבן, או שאינו מזדהה עמה ברצון ובשכל), כשאת עבודתו מגבה ומיעלת הכרת הבן את אביו ורצונו. תאור זה מתאים גם להתמסרות אשה לבעלה בעזרה ובמילוי רצונו (הנדמית בחיצוניות כעבודותית), על גבי – דווקא בשל – תחושת זיקה וקשר עצמי שלה לבעל, כבן לאב.

י כש"ט (הוצאת קה"ת) אות א.

יא עירובין יג, ב.

יב ראה זר ח"ב קסז, א.

יג ישעיה ל, כו.

אך הבן שנולד מזוהה לחלוטין עם עצם האב ומיצג אותו בשלמות, ובכך הוא נעלה מהאשה המתמסרת בהתבטלות עצמית. בעוד האשה קיימת ברובד האלקות הבטל לה, הבן מזדהה עם האלוה-עצמו - העיון בדמות ה' עורר באשה כזה געגוע ליחוד עמו, עד שהוא אפשר לה לבטל את מציאותה לה' לחלוטין ולהיוולד מחדש מהיחוד בצלמו ובדמותו של ה'.

נקודה זו עולה מעיון בדברי חז"ל על הממד הזכרי שבגאולה העתידה: חז"ל מלמדים שהגאולות הקודמות היו בבחינת נקבה ש"מתעברת ויולדת" - גאולה שמתוכה נולדו מצבי גלות-עיבור (עֲבָרָה) וגאולה-לידה חדשים - בעוד הגאולה העתידה היא כזכר שלא מתעבר ויולד, ואין אחריו עוד גלות וגאולה. ועוד דרשו חז"ל שבגאולה הראשונה היינו כנקבה הירשת עישור מנכסי אביה - כאשר ירשנו רק את ארצות ז' עממין מבין ארצות ע' אומות - ואילו בגאולה העתידה נהיה כזכר הירש את כל נכסי אביו, כאשר נירש את העולם כולו.

ובתמצית: היות הגאולה האחרונה בגדר בן זכר היא מעבר מגאולה "נשית" מוגבלת לגאולה "גברית" בלתי-מוגבלת בזמן (בהיותה נצחית) ובלתי-מוגבלת במקום (משום שהיא כוללת את העולם כולו). מכיון שהמציאות מורכבת משלשה ממדים-רבדים של מקום (עולם), זמן (שנה) ומשמעות (נפש), ברור שהגילוי האלקי הבלתי-מוגבל הפועל בזמן ובמקום באופן מוחלט הוא פרי שינוי מוחלט בנפש - מעבר מתפיסת האדם את עצמו כמוגבל ("אשה"), להיותו בעל דמות משיחית בלתי מוגבלת ("איש"), המזדהה עם ה' האין סופי.

גבוה למקום נמוך, אל המציאות התחתונה, אך עדיין אין הם מגובשים אלא "ניידי ואזלי" מסברא לסברא ומדעה לדעה. רק בסוף התהליך 'מתרקעת' התורה להלכה חתוכה ומגובשת - לרקיע המכוון רק ל"מעשה הוא העיקר". יש להדגיש שבאור כלולות תכונות הרקיע והמים - פשטות הרצון והזרימה הלא מתוחכמת של ההלכה החתוכה, ונשיאת ההפכים והעומק השכלי הסבוך שבעיון - האור זורם וחלק מחד ונושא הפכים מאידך. רק הקבלה מאפשרת 'לקלוט' את ה' משתי פניו - זרימה חפשית ופשטות הרצון יחד עם עומק ונשיאת הפכים אין סופיים. חכמת הקבלה היא היחידה המכשירה את הנשמה לעמוד במקביל למקור השפע ובהתאמה אליו (כהתאמת אשה לאישה) ולדעת כיצד לקבל ממנו את הזרע (= רז סוד) כראוי.

שיר חדש

מהאמור עד כה מתברר מדוע העליה למודעות של אשה מכילה בתוכה הבטחה לכך שיתקיים בסופו של דבר "אשה מזרעת תחלה" - דמות האשה עוסקת כל העת בדמות הבעל-הקב"ה, וברור שהעיון בפלא האלקי מגביר את הגעגוע אל ה' עד למצב בו מתגברת באשה התשוקה ליחוד עמו והיא "מזרעת תחלה". אז מתקיים "יולדה זכר" - האשה יולדת בן משיחי. בפנימיות, לידת הבן הזה היא בעצם לידת האשה את עצמה כבן - מהפך נוסף בדמות עובד ה' ועליתו למצב של בן הנעלה עוד יותר מדרגת עבודת האשה. הבן הראשון, שהאשה גבוהה ממנו, הוא בן שנמשך מלבוש המחשבה של האב - מההתייחסות החיצונית של האב למציאות (כפי שהוסבר) -

טעם מצוה – תזריע – הנהגת המצורע

וכך, כיון ש"התכלית המבוקש" מגיעה רק מקיבוץ החלקים. גם "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" נכלל באותה מצוה, ולכן הרמב"ם מביא הלכה זו בתוך הלכות הנהגת המצורע (וכ"כ התשב"ץ^א שמטעם זה אין זו מצוה בפני עצמה). אמנם המצורע נכלל גם במצות שילוח טמאים, וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש... ולא יטמאו את מחניהם^ב, כמבואר בהלכות ביאת מקדש^ג, אך אלו שני דינים במצורע: דין שילוח טמאים (מצד טומאתו החמורה) ודין נוסף של קביעת מקום לבדו כחלק מהנהגת המצורע ופרסומו^ד.

ובגמרא אמרו "הוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו לפיכך אמרה תורה בדד ישב", ולפי הרמב"ם נראה שזהו הטעם לא רק ל"בדד ישב" אלא לכל דיני הרחקתו ופרסומו. ובסוף הלכות טומאת צרעת כתב הרמב"ם שהצרעת מזהירה מלשון הרע "משתנה עורו ויצטרע ויהיה מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצינות ולשון הרע".

בפנימיות, פגם המצורע הוא הסתלקות 'אור אבא', חכמה^ה. והנה חכמה ובינה הן כלל

א זהו הרקיע סימן פ. וכן מוכיחים מדברי הרמב"ן בהשגות לטה"צ שכתת העשין יד, ראה משאת המלך סי' שצא.

ז במדבר ה, ב-ג.

ח פ"ג.

ט ראה חידושי הגר"ח מו"ק טו, ב. צפנת פענח הלכות תרומות פ"א ה"א (ד"ה אך י"ל). רשימות שיעורים הרב סולובייצק ברכות ה, ב. משאת המלך סימן שצא. מועדים וזמנים ח"ה סימן שמז.

י ערכין טז, ב.

יא ראה לקו"ת פרשת תזריע וש"נ.

"והצרוע אֲשֶׁר בּוֹ הִנְגַע בְּגָדָיו יְהִי פָרָמִים וְרָאֵשׁוּ יְהִי פְרוּעַ וְעַל שָׁפָם יַעֲטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא. כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הִנְגַע בּוֹ יְטָמֵא טָמֵא הוּא בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹטְבוֹ"^א. יש כאן מצות עשה אחת, כלשון הרמב"ם בהקדמה להלכות טומאת צרעת "שיהיה המצורע מפורסם בקריעת בגדיו ופריעת ראשו ועטייה על שפם"^ב. ובהלכות שם^ג כתב הרמב"ם "מצות עשה שיהיה המצורע המוחלט מכוסה ראש [זהו וראשו יהיה פרוע" לדעת הרמב"ם^ד, ולא כרש"י שפירש "מגודל שער"] כל ימי חלוטו ועוטה על שפם כאבל ופורם בגדיו ומודיע העוברים עליו שהוא טמא שנאמר והצרוע אשר בו הנגע וגו'... ואסור בשאילת שלום כל ימי חלוטו כאבל שנאמר 'ועל שפם יעטה' שיהיו שפתיו דבוקות... דין המצורע שיהיה לו מושב לבדו חוץ לעיר שנאמר 'מחוץ למחנה מושבו' ודבר זה בעיירות המוקפות חומה בארץ ישראל בלבד".

הפרטים והכלל

הרמב"ם מבאר^ה שכל המעשים במצוה זו נחשבים פרטים בכלל אחד, "שאנחנו נצטוינו שנעשה היכר למצורע עד שיכירהו כל מי שיראהו וירחיקהו והכרתו תהיה בכך

רשם: יוסף פלאי.

א ויקרא יג, מה-מו.

ב הקדמה להלכות טומאת צרעת.

ג פ"ו הלכות ו-ח.

ד כך נראה בדעתו, ומצינו כמה ראשונים שפירשו כו"ב – הראב"ד על תו"כ, רי"ץ גאות והרלב"ג.

ה סה"מ צ' השורש ה"א.

המדור מוקדש לזכות:

החתן והכלה בניהו יששכר ורבקה שי' בן-עמי לרגל נישואיהם - כ"ו אדר ב. שיזכו להקים בית נאמן בישראל

להתכללות הימין והשמאל בתפארת (שמאל-דין היינו מעשה קריעה, חסד-ימין הווית הקריעה); "וראשו יהיה פרוע" כנגד היסוד, רמז לפריעת העטרה שנעשית בברית מילה, וכן ל"פרע את ראש האשה" בסוטה, דהיינו שעליו לתקן את פגם היסוד. לדעת הרמב"ם צריך לכסות ראשו, הצניעות שייכת בעיקר במקום היסוד; "ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" שני אלו הם כנגד נצח הוהו – "ועל שפם יעטה" היינו שתיקה, כמו שלמדו מכאן שאסור בשאלת שלום, "וטמא טמא יקרא" היינו דבור, להודיע לכולם שהוא טמא. תכלית ההודעה היא "צריך להודיע צערו לרבים ורבים מבקשין עליו רחמים" – על ידי הכנעה במדת ההוד מגיעה תפלה (בסוד "איהי בהוד"); "בדד ישב" כנגד המלכות. מצורע שנכנס לירושלים חייב מלקות, ירושלים היא "קרית מלך רב". אמנם תכלית המבוקש מהפרטים הוא הכלל שהמצורע יהיה מורחק, אבל תכלית התכלית היא רפואת המצורע. אם כן, הפרטים עצמם הם הנהגה שיש בה הרבה הכנעה; התכלית המבוקש הוא ההבדלה של המצורע מבני אדם; ותכלית התכלית היא הרפואה, המתקה.

מצורע אבל ומנודה

מלבד עניין ההרחקה והפרסום, שהוא הטעם לכל פרטי המצוה לפי הרמב"ם, הרי הנהגת המצורע דומה להנהגת האבל ומנודה: "בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע" דומה למה שנאמר לאהרן ובניו אחרי מות נדב ואביהוא "ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמתו"¹⁰, דהיינו שפריעה ופרימה הם מנהגי אבלות אלא שנאסרו לאהרן ובניו,

ופרט: אור החכמה הוא הארה כללית ללא פרטים מובחנים ואילו בבניה יש בנין שלם, לאורך ולרוחב, פרטים ופרטי-פרטים. הכלל הגדול בתורה הוא "וצדיק באמונתו יחיה"¹¹ (עליו נאמר "בא חבקוק והעמידן על אחת"¹²) – וכאשר מסתלקת הארת הכלל אזי "מצורע חשוב כמת"¹³. ועוד, למצורע שהפריד בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, חסרה מודעות לכלל. בזה מבואר מדוע יש כאן מצוה אחת שהיא כלל המורכב מכמה פרטים, לתקן את פגם המצורע בזה שכל הפרטים מצביעים על כלל אחד. זהו "תכלית המבוקש" מהפרטים, להגיע לכלל של הארת החכמה והאמונה. בפשטות, המצורע שכח מהו "תכלית המבוקש" של החיים, לכן הוא חשוב כמת עד שיתן אל לבו וישוב לחיות. בפרטי המצוה, הלשון "פרמים... פרוע" רומז לפרטים נפרדים ומפוררים, והתיקון הוא לחזור לכלל.

יש חמשה פרטים – בגדיו פרומים, ראשו פרוע, על שפם יעטה, טמא טמא יקרא, בדד ישב – ובפנימיות יש לכוון אותם כנגד חמש הספירות התחתונות, מהתפארת ומטה (הספירות ה'מגולות'): "בגדיו יהיו פרמים" כנגד התפארת, כמו שנאמר על בגדי כהונה שהם "לכבוד ולתפארת" (והדבר רמז בהלכה שאפילו כהן גדול שנצטרע קורע את בגדיו¹⁴), דהיינו שהמצורע צריך לקרוע את הפאר החיצוני. יש דיון באחרונים¹⁵ האם צריך מעשה קריעה או די שבגדיו יהיו קרועים, מתאים

יב חבקוק ב, ד.

יג מכות כד, א.

יד רש"י במדבר יב, יב.

טו טומאת צרעת פ"י ה"ו "אפילו כהן גדול שנצטרע פורע ופורם שעשה דוחה את לא תעשה".

טז מנחת חינוך מצוה קנ ומצוה קעא. שפת אמת מו"ק טו. תורה תמימה ויקרא פ"י הערה ט (שניהם מפרשים במסקנת הגמרא שאין חיוב במעשה קריעה). ערוך השלחן העתיד הלכות נגעים צ, א (כותב שהמצוה לקרוע כמו אבל).

יז מועד קטן ה, א.

יח ויקרא י, ו.

ומנודה, וביאר שההשוואה לאבל היא מדיני פריעה ופרימה ו"על שפם יעטה", וההשוואה למנודה נלמדת מ"בדד ישב", "שהוא כמנודה שאסור [לשבת] בארבע אמות שלו"²¹.

יש כאן שלש בחינות, אבלות נידי ומצורע, כנגד הכנעה-הבדלה-המתקה, חש-מל-מל: אבלות היינו הכנעה כמובן, חש מלשון שתיקה, האבל שותק ודומם בכלל ובפרט בדברי תורה שהוא אסור בהם, "נאלמתי דומיה החשיתי מטוב"²² ("אין טוב אלא תורה"²³), ואילו מנודה ומצורע מותרים בדברי תורה; מנודה היינו הבדלה, עיקר הנידוי הוא הרחקתו מבני אדם (וזו משמעות המלה מנודה), אמנם בנידוי חמור (חרם) אסור לו לדרוש לאחרים אלא לומד בעצמו²⁴, עדיין אין דיבור גמור; מצורע היינו המתקה, דהיינו שיש כאן מעין 'מחלה' שעל הכהן לטמא ולטהר, "וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע". גם בהיותו טמא, מותר למצורע ללמוד וללמד, מל מלשון דיבור.

וכן נאמר בכהן גדול "את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם"²⁵. וכן "על שפם יעטה" הוא הנהגת אבלות, כמו שמתרגם אונקלוס "ועל שפם כאבלא יתעטף", וברש"י "ועל שפם יעטה, כאבל", וכמו שלומדים מיחזקאל "ולא תעטה על שפם"²⁶. והאבן עזרא פירש "בגדיו יהיו פרומים כמו קרועים, להכירו ללכת במנהג משונה [זה כדעת הרמב"ם כנ"ל], או טעמו כענין אבל על כן בגדיו יהיו פרומים וראשו פרוע. והטעם שיתאבל על רוע מעשיו כי בעבור מעשיו בא לו זה הנגע"²⁷.

הדמיון למנודה מפורש במשנה "מנודה מביתו שבעת ימים ואסור בתשמיש המטה"²⁸. וכן במרים הנביאה, שנאמר בה "ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים", לומדים מזה לדיני נידוי²⁹.

וכן נראה מהגמרא³⁰ שעוסקת באריכות בשלשת אלו, אבל מנודה ומצורע, ודנה בהרבה הלכות, חלקן שוות בשלשתם ובחלקן יש הבדלים. וכן כתב הראב"ד שמצורע דומה לאבל

כה פירוש הראב"ד לתורת כהנים עה"פ "בדד ישב", וזה לשונו "נראה לי לפי זה המדרש השנוי בכאן דכן ראוי לפרשו, לבדד ישב שיהא כמנודה שאסור בארבע אמות שלו... ומכאן למדו חכמים שהמצורע הרי הוא כמנודה וכאבל מדכתיב ראשו יהיה פרוע ובגדיו יהיו פרומים ועל שפם יעטה [דהיינו שמדינים אלו לומדים שהוא כאבל] כמנודה מהכא כדאמרן [דהיינו מ'בדד ישב'] דאי מהכא לא נפקא להו מהיכא ילפי לה נידי והלא האבל טעון פרימה ופריעה ועטיפת הראש ואפילו הכי אין בו נידוי".

כו תהלים טל, ג.

כז ברכות ה, א.

כח הלכות תלמוד תורה פ"ז ה"ה.

יט ויקרא כא, י.

כ יחזקאל כד, יז. מו"ק טו, א.

כא וכיו"ב בר"י בכור שור, חזקוני, אברבנאל.

כב נגעים פ"ד מ"ב. לפי הרע"ב זהו עניין אחד, מנודה מביתו דהיינו שאסור בתשמיש המטה, ולפי הגר"א אלו שני דברים (וראה תפא"י).

כג מועד קטן טו, א.

כד מועד קטן יד, ב ואילך. וראה תוספות רא"ש שם טו, ב "הכא לאו משום טומאה קא מדחי אלא משום אבלות שעליו שהוא כאבל לגיוץ ולתספורת ולעטיפת הראש ולתשמיש המטה". וכיו"ב בתוספות ר"ד.

מענות ותשובות

שאלה:

במסגרת פעילותי בבית חב"ד בהודו פגשתי יהודי בן 63, בודהיסט מזה 40 שנה. לפני מספר שנים אף הפך ל'נזיר', עם כל הסממנים החיצוניים, וחי בלי כסף ורכוש, אך לפני כן הוא לא התחתן ולא הוליד ילדים, אולי בהשפעת הבודהיזם. השיחה התגלגלה לנושא פרישות הנזירים מנישואין וילדים, בניגוד למצות הפרייה ורבייה ביהדות. אחת מטענותיו היתה שילדים מהווים attachment (התקשרות) לענייני העולם הזה, בדומה להתקשרות לרכוש, ואילו האידיאל הבודהיסטי הוא non-attachment, אי-התקשרות לדבר. לי ברור שבשני המרכיבים יש אמת ואינם סותרים: בשורש נשמתנו עלינו להיות קשורים רק לה', אך כאן למטה נכון להתקשר עם אשה, ילדים ואף בית ורכוש, ואם וכאשר אנו מאבדים אותם חלילה – להתאבל עליהם ולהמשיך הלאה (ההתקשרות לה' אף מסייעת בכך). מה דעת הרב בנושא?

מענה:

בספר התניא פרק מט כתוב "שעיקר קריאת שמע [הוא] לקיים 'בכל לבבך'... דהיינו לעמוד נגד כל מונע מאהבת ה'", וממשיך ומבאר ש"לבבך" הן האשה וילדיה שלבבו של אדם קשורה בהן בטבעו... ו'נפשך' ו'מאדך' כמשמעו, חיי ומזוני [בריאות ופרנסה], להפקיר הכל בשביל אהבת ה'".

נמצא ש"לבבך", "נפשך" ו"מאדך" הם כנגד "בני, חיי ומזוני", שלושת הדברים בעולם הזה שהאדם קשור אליהם. גם אדם שאין לו בנים ורכוש, "לבבך" ו"מאדך", עדיין

קשור לחייו, "נפשך". אם הוא יכול להפקיר ולמסור את נפשו לה', הרי שהוא גם יכול להיות קשור לאשה ובנים ורכוש, ואז עבודתו למסור הכל לה' תהיה גדולה ואמיתית ביותר. כלומר, כדי לקיים "בכל לבבך" לה' צריך אשה ובנים דווקא.

בנוסף, כתוב בתניא שכל העולם הזה הוא בשביל לעבור נסיונות. אמנם מבקשים "אל תביאני לידי נסיון", אך יש נסיונות שהם מצוה, החל מהמצוה הראשונה בתורה – "פרו ורבו". על האדם להוליד ילדים, וממילא ליצור עמם קשר רגשי עמוק (כפי שברא ה' את טבע לב האדם). כל זה שייך לסוד "רצוא ושוב": "רצוא" ב"קריאת שמע" כנ"ל, להפקיר הכל לה', ו"שוב" בחיי היום-יום בקיום התורה והמצוות, החל מדאגה לבני המשפחה מתוך אהבת נפשם האלוקית, כמבואר בתניא אגרת הקדש ט, "יאות לנו להיות כל עסקינו במילי דעלמא [בענייני העולם]... להחיות נפשות חלקי אלקות ולמלאות מחסוריהם בחסד חנם... להחיות העולם ומלואו בכל רגע ורגע, רק שאשתו ובניו של אדם קודמין לכל על פי התורה", עיין שם.

אם כן, הבאנו בדברים מתניא פרק מט, אגרת הקדש ט ואגרת הקדש יא – כדאי ללמד פרקים אלה בהקשר של השקפת תורת אמת על חיי העולם הזה.

שאלה:

האם לפי פנימיות התורה קיים 'חומר אפל' (dark matter)? האם מושגים מדעיים כגון זה שייכים לעולמות אחרים אודותם מדובר בקבלה ובחסידות?

ניצוץ משיח שבלב כל אחת ואחת מבנות ונשות ישראל ברצון עז להמליך את מלך המשוח הכללי, עליו נאמר "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות" (קפיצה הינה למעלה מדילוג ונגרמת בזכות האמהות-נשים דווקא, כמבואר בחסידות).

מכתב ברכה לחתונה:

מזל טוב, מזל טוב לנישואי הבת - שיזכו לבנות יחד בית נאמן בישראל, בית מלא אורה ושמחה, אהבה ואחווה שלום ורעות, עם הרבה בנים ובנות עוסקים בתורה ובמצות ובחסידות בשמחה ובטוב לבב מרב כל!

היות ש... לא אוכל להשתתף בפועל בחתונה שלכם. אך ידוע פתגמו של מורנו הבעל שם טוב שבמקום מחשבתו של אדם שם הוא נמצא ממש, ועל כן אהיה יחד אתכם בשמחתכם, ועוד נזכה להרבה שמחות יחד בעזה".

שוב, מזל טוב (למסור באהבה רבה לחתן ולכלה) וכל הברכות בגו"ר!

מענה:

אנחנו עדיין לא בטוחים האם ישנם חומר אפל ואנרגיה אפלה, ומה הם, אבל למושגים אלה יש שייכות ללשון הפסוק - "בורא חשך". ישנה חקירה פילוסופית יסודית וחשובה - האם חשך הוא רק העדר-אור, או שיש לו מציאות בפני עצמו. כשמדברים על 'חומר אפל' או 'אנרגיה אפלה' לוקחים את הדעה - שגם החסידות מאמצת - שחשך הוא מציאות בפני עצמה, "ברישא חשוכא והדר נהורא", בתחלה ה' ברא את החשך ואז יצר את האור. זו דוגמה יפה למשהו יסודי בפזיקה.

המשימה של הדור שלנו לחבר את כל הפזיקה לתורה - לחבר את המים העליונים של התורה עם המים התחתונים של המדע.

מענה לדיווח על פעילות

'נשים רוקמות מלכות':

שמחתי על הדו"ח השמח! יהי רצון ש"עד מהרה ירוץ דברו" ושיתעורר ויאיר באור גדול

ניגון

כ"ח אדר א' תשע"ט | 423

The musical score is written in 4/4 time and consists of five staves of music. The key signature has two flats (B-flat and E-flat).

- Staff 1:** Measures 1-3. Measure 1 contains a repeat sign. The melody consists of eighth and quarter notes.
- Staff 2:** Measures 4-7. Measure 4 contains a first ending (1) and a second ending (2). A repeat sign is present at the start of measure 5. Measure 7 contains a first ending (1) and a second ending (2). A double bar line with a repeat sign is at the end of the staff.
- Staff 3:** Measures 8-9. Measure 8 contains a first ending (1) and a second ending (2). The second ending leads to the word *Fine*.
- Staff 4:** Measures 10-13. Measure 10 contains a repeat sign. The melody continues with eighth and quarter notes.
- Staff 5:** Measures 14-15. Measure 14 contains a first ending (1) and a second ending (2). The second ending leads to the instruction *D.S. al Fine*.

הסיפור החסידי

איך מתקשרים לרבי? | רבי שלום דובער שניאורסאהן מליובאוויטש

כמו חסיד, איך עושים זאת?
 הרבי הרש"ב ענה לו תשובה פשוטה. פעם, ספרי חסידות לא היו נפוצים כל כך, היו רק ספרים מודפסים בודדים. המאמרים שנאמרו מפי הרביים באופן שוטף – מה שנקרא 'דברי אלקים חיים' [דא"ח] – אמנם לא הודפסו מיד, אך הם הועתקו בכתב יד. היום אפשר מיד להקליד, להדפיס ולצלם, יש כל מיני אמצעים, אבל פעם היה סופר שפשוט העתיק את המאמר בכתב יד, ומי שרצה לקבל עותק היה משלם לו כמה פרוטות – והסופר היה מעתיק לו את המאמר. הרבי אמר לאותו חסיד: מאד זול לקנות עותק כתוב של המאמרים שאני אומר, יש כאן סופר ועל כל העתקה הוא לוקח כמה פרוטות. הדרך הנכונה להתקשר אלי היא לקנות את המאמרים וללמוד אותם טוב. חסיד לומד בעיון, במחשבה, מתבונן בדברים – אם תלמד ותתבונן היטב בדברים שאני אומר, בכתביה שלהם, בכך אתה מתקשר אלי.

יש כאן כלל חשוב מאד: כדי להתקשר לצדיק – כך מסביר הרבי הרש"ב, בעל ההילולא – יש ללמוד את דבריו אליבא דנפשיה. לימוד החסידות אינו סתם מתוך רצון לרכוש ידע – עלי ללמוד כי הדבר נוגע אלי אישית ויעזור לי לעדן את מדותי, לתקן את נפשי-שלי. ללימוד כזה קוראים לימוד 'אליבא דנפשיה' – לימוד באופן שיעזור לי בעבודת ה'. צריך ללמוד מתוך התבוננות פנימית-אישית וכך מתקשרים לרבי.

רבי שלום דובער שניאורסאהן מליובאוויטש, האדמו"ר הרביעי בשושלת חב"ד, נולד להוריו, רבי שמואל שניאורסאהן – הרבי מהר"ש – והרבנית רבקה, ב-כ' בחשוון תרכ"א. בברית המילה שלו נתן לו סבו, אדמו"ר הצמח צדק, את הכינוי רש"ב. לאחר פטירת אביו ועל פי צוואתו קבל על עצמו את הנשיאות, תחילה בליובאוויטש ובאחרית ימיו ברוסטוב. הרבי הרש"ב נודע כ'רמב"ם של תורת החסידות' בשל מאמריו היסודיים, הארוכים והמבוארים. בין ספריו הידועים: המשך תער"ב, המשך תרס"ו, קונטרס העבודה, קונטרס 'ומעין' וקונטרס 'עץ חיים'. הקים את ישיבת 'תומכי תמימים' בליובאוויטש וכן את ישיבת 'תורת אמת', תחילה בחברון ואח"כ בירושלים. הסתלק בב' ניסן תר"פ ונטמן בבית העלמין ברוסטוב. את מקומו מילא בנו יחידו הרבי הריי"צ.

הוראת הרבי הרש"ב: ההתקשרות בלימוד המאמרים אליבא דנפשיה

כשהרבי הרש"ב קבל את הנשיאות, בגיל צעיר, רצה להתקשר אליו אחד מזקני החסידים, שהיה קודם לכן חסיד של אביו ואולי גם של סבו, הרבי מהר"ש והרבי הצמח צדק. כעת יש רבי חדש, והחסיד – אף שהיה מקושר לרביים הקודמים – רוצה להתקשר לרבי החדש בלב ונפש. לא כל אחד יכול לפנות אל הרבי בחפזיות, אבל אותו חסיד ניגש לרבי הצעיר ואמר לו – 'אני רוצה להתקשר אליך,

המדור מוקדש לזכות:

הרכה הנולדת יהודית תחי' קלר - ט' אדר ב. שתגדל להיות חסידה יר"ש ולמדנית

הוספת הרבי הרי"צ: התועדות עם החסידים ושמירת התקנות

בנו של הרבי הרש"ב, הרבי הרי"צ, ענה לשאלה זהה של חסיד אחר – שכנראה לא שמע את הסיפור הקודם – והתשובה נדפסה בלוח 'היום יום' [כ"ד סיון]. אותו חסיד – שגר במקום מרוחק מהרבי, ולא זכה להיות ליד הרבי ולראותו – שאל איך מתקשרים לרבי. הרבי הרי"צ ענה לחסיד את תשובת אביו – תלמד את המאמרים ותקרא את השיחות שלי – אך הוסיף עוד שני תנאים: הראשון, תתועד עם החסידים שלי שנמצאים במקום בו אתה גר. השני, קיים את התקנות שלי. בקיום התקנות, התועדות עם החסידים ולימוד המאמרים והשיחות שלי – אתה מתקשר אלי. אם כן, הרבי הרי"צ לקח את הווארט של אביו, הרבי הרש"ב, והוסיף עוד שני דברים. מה פירוש להתועד? להתחבר – תהיה חבר של החסידים, ואז יתקיים "איש לרעהו יעזור" בעבודת ה'. ב'קיום התקנות של הרבי' הכוונה היא (בעיקר) לסיום ספר תהלים בחלוקה לימות החדש (ואמירת כל הספר בשבת מברכין), סיום ספר התנאי לפי החלוקה לימות השנה ואמירת פרשת השבוע עם רש"י מהחומש כל יום, תקנת החת"ת, חומש-תהלים-תניא.

הוספת הרבי: הפצת בשורת הגאולה

הרבי הוסיף עוד דבר: בנוסף להוראות הרביים הקודמים, במיוחד בשנים האחרונות, הרבי אמר שמי שחסיד שלו, רוצה להיות מקושר אליו, צריך להפיץ בעולם את בשורת הגאולה – בשורה שקשורה לחדש ניסן, בו חל גם יום ההולדת של הרבי. כל צדיקי הדורות פעלו למען ביאת משיח, אבל בשלשת הדורות האחרונים, היתה פעולה ביתר שאת. כשדבר קרוב למימוש, נכנסים לפעולה מאומצת

ודרוכה יותר, דבר שהתחיל מהרבי הרש"ב. מאז, בכל דור ובכל זמן, מתגברת והולכת הדריכות לקראת המשיח. הדגש אצל הרבי הוא ש"הנה משיח בא" ועלינו להפיץ את הבשורה ולהכין לכך את העולם כולו, לקבל פני משיח צדקנו, את הגאולה האמתית והשלמה. שליחות זו שייכת לכולנו.

חבור אהלי הרבי הרש"ב והרבי – לימוד אליבא דנפשיה לעצמו והפצה לזולתו

בקבלה וחסידות יש מושג חשוב – "נעוץ סופן בתחלתן", הסוף צריך לחזור ולהתחבר עם ההתחלה. ההתחלה היתה הרבי הרש"ב, בעל ההילולא של היום, שאומר שעיקר הקשר בין החסיד לרבי הוא לימוד מאמרי החסידות שלו 'אליבא דנפשיה', בשביל תיקון עצמי. מחיבור ההתחלה והסוף מתברר שהיום, בדורנו, צריך ללמוד את דברי הרבי 'אליבא דנפשיה' ולהפיץ אותם החוצה. כבר לא די בלימוד לעצמי. התורה היא אור, החסידות שהרבי מלמד היא ודאי אור גדול, אבל אם אני לומד רק לעצמי – הגם שלומד 'אליבא דנפשיה', כדי לתקן את עצמי – הלימוד נותר בגדר "אור המאיר לעצמו". העיקר הוא לקחת את אותו אור – שקודם צריך להיות "מאיר לעצמו" – ומיד להפוך אותו ל"אור המאיר לזולתו". "אור המאיר לעצמו" ר"ת **אהל** ו"אור המאיר לזולתו" גם ר"ת **אהל**. מי היה "ישב אהלים"? יעקב אבינו, עמוד התורה – כל מי שעוסק בתורה, כל תלמיד חכם, נקרא "ישב אהלים". יש שני אהלים – **אהל** אחד הוא "אור המאיר לעצמו", לו זוכים בלימוד התורה על דרך ההתקשרות בדורו של הרבי הרש"ב, אבל צריך לחבר אותו עם **האהל** השני, לקחת את ה"אור המאיר לעצמו" ולהפוך אותו ל"אור המאיר לזולתו", וכך תבוא הגאולה במהרה בימינו.

ברכות בחשבון

מתמטיקה בפרשת השבוע - שמיני

(א) וַיִּקְחוּ בְנֵי-אֶהֱרֹן נֹדֵב וְאַבְיָהוּא אִישׁ מִחֻתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בְּהֵן אֲשֶׁר וַיִּשְׂימוּ עָלֶיהָ קִטְוֹת וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי י-הוּוה אֲשֶׁר זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם: (ב) וַתֵּצֵא אֲשֶׁר מִלִּפְנֵי י-הוּוה וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמְתּוּ לִפְנֵי י-הוּוה: (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהֱרֹן הֲוֹאֵ אֲשֶׁר-דִּבַּר י-הוּוה | לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם אֶפְבֹּד וַיִּדָּם אֶהֱרֹן: (ד) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-מִישָׁאֵל וְאֵל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֲזִיזָאֵל דִּד אֶהֱרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קְרָבֹו שָׂאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי-הַקֹּדֶשׁ אֶל-מַחֲוֵץ לַמַּחֲנֶה: (שמיני י, א-ד)

א. שלמות הכהונה

אביהוא איתמר $26^2 = 676$
 (נדב אלעזר = 364 = יד-דוד פעמים הוי'
 [נדב = ד פע' דוד, אלעזר = 22 פע' דוד], יעקב
 יעקב, יוסף יצחק).

האב ו-ד בניו (יחס של 1:4, שהוא היחס
 המושלם ביותר בתורה בהיותו היחס בין שם
 בן ד לאותיותיו),

אהרן נדב אביהוא אלעזר איתמר = 1296
 $6^4 = 36^2$

מצאנו אם כן שהערכים של שמות אהרן
 ובניו – אהרן, נדב אביהוא, אהרן נדב אביהוא
 אלעזר איתמר – יוצרים סדרה פשוטה $3^4, 4^4$,
 6^4 שנוסחתה:

$$f[n] = (\Delta n + 3)^4$$

ב. אקדש אכבד

הפסוקים הנ"ל נאמרו בסמוך למיתת נדב
 אביהוא, 81. נתבונן כעת בפסוק ג: "וַיֹּאמֶר
 מֹשֶׁה אֶל-אֶהֱרֹן הֲוֹאֵ אֲשֶׁר-דִּבַּר י-הוּוה לֵאמֹר
 בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם אֶפְבֹּד וַיִּדָּם
 אֶהֱרֹן".

"אֶקְדֹּשׁ" = 405 = 5 פעמים 3^4 (נדב אביהוא)
 = "עַל פְּנֵי כָל הָעָם"

"אֶפְבֹּד" = 27 = 3^3 (שליש נדב אביהוא)

במספר קטן נדב אביהוא = 27

במספר סדורי, נדב אביהוא שווים כ-ו-כה

הכהנים משקפים את ההתכללות שישנה
 בעם ישראל ולכן מצאנו בהם ריבוי רבועים
 וחזקות המעידים על התכללות והשלמה.
 ראשית, אב משפחת הכהנים, הכהן הגדול:
 אהרן = $256 = 16^2 = 4^4 = 2^8$
 (והיינו גם מספר הכנפים של ד חיות הקדש
 שבמעשה מרכבה, כמבואר בתרגום שם).

בנו השני של אהרן,

אביהוא = $25 = 5^2$

שווה כה ורומז לפסוק המקדים את
 ברכת הכהנים, "כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וגו'" (במדבר ו, כג).

ד בני אהרן הם כנגד ד אותיות הוי', לפי
 סדר לידתם. יוצא שנדב ואביהוא הם כנגד
 "הנסתרות להוי" אליקינו", וכך גם מתו יחד
 מתוך "נעימות עריבות ידידות מתיקות"
 (כתרין רעין דלא מתפרשין לעלמין)
 כשהקריבו אש זרה.
 והנה,

נדב אביהוא = $81 = 9^2$

9 בעצמו שווה 3^2 . נמצא ש-81 שווה 3^4 ,
 כמו שאהרן שווה 4^4 .

בשם נדב 3 אותיות. בשם אביהוא 6
 אותיות שהן, אבי-הוא 3-3 אותיות. יוצא
 שממוצע כל אות נדב אביהוא שווה 9.

ג. פעלים וברכה

בפסוק ג בו התרכזנו עד עכשיו יש 9 תבות עד "לאמר" ועוד 9 תבות אחריו. על פי האתנחתא הפסוק מתחלק ל-16 תבות ו-1 תבות. יש בפסוק 6 פעלים:

וַיֹּאמֶר דְּבַר לְאֹמֹר אֶקְדָּשׁ אֶפְבַּד וַיִּדַּם = 1226
1226 = 2 פעמים 613 (משה רבינו).

שאר התבות בפסוק עולות 4 פעמים 538, ערכה של הברכה השניה של ברכת כהנים בשלמותה, "יֵאָר י־הוּה פָּנְיוֹ אֱלִיָּה וַיִּחַנְךָ" (במדבר ו, כה).

ד הדלתין שהזכרנו לעיל מופיעות במלים:
דְּבַר אֶקְדָּשׁ אֶפְבַּד וַיִּדַּם.

דְּבַר אֶקְדָּשׁ אֶפְבַּד וַיִּדַּם במילוי = 4050
10 = פעמים אֶקְדָּשׁ

50 = פעמים נדב אביהוא

= הרבוע הכפול של אדם = $2 \cdot 45^2$

ד. פסוקים רבועים

בפסוק הקודם, פסוק ב, 37 אותיות, המשלימות את מספר האותיות בשני הפסוקים ב-ג ל-100 או 10^2 .

גם בפסוק הבא, פסוק ד, עד האתנחתא (שתחת המלה אֶהְרֶן) יש 37 אותיות.

ו י א מ ר מ ש ה א
א ה ר ן ה ו א א ש ר
ד ב ר י ה ו ה ל א מ
ר ב ק ר ב י א ק ד ש
ו ע ל פ נ י כ ל ה ע
ם א כ ב ד ו י ד ם א
ה ר ן ו י ק ר א מ ש
ה א ל מ י ש א ל ו א
ל א ל צ פ ן ב נ י ע
ז י א ל ד ד א ה ר ן

אחרי האתנחתא יש עוד 44 אותיות עד סוף פסוק ד, וממילא בכל הפסוק הבא, פסוק ד, יש 81 או 9^2 ברבוע שהם נדב אביהוא אותיות!

וביחד 45 שהוא ערך אֶקְדָּשׁ במספר סדורי! היחס בין אֶקְדָּשׁ ל-אֶפְבַּד הוא 1:15 או י-ה (הנסתרות שכנגד נדב ואביהוא כנ"ל) ל-א, סוד "איה מקום כבודו",

אֶקְדָּשׁ = י-ה פעמים אֶפְבַּד

הסכום של שני הפעלים

אֶקְדָּשׁ אֶפְבַּד = 432 = ריו ריו

(והיינו ב פעמים גבורה) = 6 פעמים 6)

צירופי חסד

צירופי החסד רומזים לכך שהכהן הוא איש חסד (ואילו האש הזרה שהקריבו נדב ואביהוא היתה מצד הגבורה).

שני השרשים קדש כבד הם סוד "קִדְּשׁ להוי" הרשום על ציץ נזר הקדש של הכהן הגדול, אהרן אביהם.

מיקום שתי התבות "אֶקְדָּשׁ" ו"אֶפְבַּד" בפסוק: 11 16 = 27 = אֶפְבַּד.

במספר סדורי, אֶקְדָּשׁ אֶפְבַּד שווים 45 ו-18

וסכום ערכיהם במספר סדורי הוא: 63. 63 הוא מספר האותיות בפסוק, סוד שם סג, מילוי שם הוי ב"ה המקביל לעולם התהו שבו התנועה של רצוא בלי שוב, האופן בו פעלו בני אהרן.

באֶקְדָּשׁ אֶפְבַּד שתי האותיות המשותפות הן א-ד (היחס הנ"ל שבין אהרן לארבעת בניו). בכל הפסוק יש 9 אותיות א ו-4 אותיות

ד (סוד "דד אֶהְרֶן" בפסוק הבא, ד פעמים ד; כמו כן, ד בחזקת ד שווה אהרן). 9 א ו-4 ד הם 13 אותיות, סוד אח-ד וערכן עולה 25 שהוא 5^2 (מספר ההשראה של 4 ששווה לפי הגדרתו: $4^2 = 3^2$) ששווה אביהוא (אבי, 13 אותיות).

בפסוקנו, המלים "אֶהְרֶן הוא" רומזות לאֶבְיָהוּא אֶבְי-הוא (הוא היינו בינה, הספירה המקבילה לאביהוא בין ארבעת בני אהרן, והיא סוד שרש הלוי שבכהונה כמבואר בדרושי החסידות על הפסוק, "וְעַבְד הָלֹוי הוא"; במדבר יח, כג).

יוצא שיש כאן יחידה 1 של 3 פסוקים ובה 49 תבות ו-181 אותיות. ארבעת המספרים ביחד עולים 234 ששווה 9 פעמים 26. אם נבנה מהם סדרה, הבסיס יהיה 42 או **אהיה אהיה**. המספר הבא בסדרה הוא 441, והוא **אהיה פעמים אהיה, אמת!**

5 המספרים עד כה עולים 675 והוא **כה** או **אביהוא** פעמים 27, ערך **אָפְכָד**, והיא התבה האמצעית שהיא התבה ה-**כה** מכאן ומכאן!

ה. דלתין

לאורך כל התבוננותנו הפעם אנו מדגישים את האותיות דלת כיוון שערכו של אהרן הוא **ד** בחזקת **ד**.

והנה, בשני הפסוקים (ג-ד) יש 7 דלתין במקומות: 21 39 55 58 95 96 132. סך כל מיקומי הדלתין הוא 496 ששווה **מלכות (ד)** היא אות המלכות, "דלית לה מגרמה כלום" והוא משולש 31. כל השמות המוזכרים בשני הפסוקים הם:

מֹשֶׁה אֶהְרֹן הוּי מִיִּשְׁאֵל אֶלְצָפָן עֲזִיֵּאל = 1377
= 81 (נדב אביהוא) פעמים טוב!

רק בפסוק השני, 5 השמות מופיעים בדילוג שווה של 2-2 תבות, והם:

מֹשֶׁה מִיִּשְׁאֵל אֶלְצָפָן עֲזִיֵּאל אֶהְרֹן = 1351
 676 (שם **הוּי** ברבע) הוא הנקודה האמצעית של 1351 ו-1351 הוא הנקודה האמצעית של 2701, ערך הפסוק הראשון של התורה, "**בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ!**"

מילוי 5 השמות הנ"ל עולה 2702 שהוא 2 פעמים 1351, כלומר שבאופן נדיר ביותר, חלק המילוי שווה לשורש! בסך הכל יש ב-5 השמות 22 אותיות השרש ובחלק המילוי שלהם עוד 39 אותיות, בדיוק כמו ב-22 אותיות האלף-בית.

ו י ק ר א מ ש ה א
 ל מ י ש א ל ו א ל
 א ל צ פ ו נ ב נ י ע
 ז י א ל ד ד א ה ר
 ו י א מ ר א ל ה
 ס ק ר ב ו ש א ו א
 ת א ח י כ ס מ א ת
 פ נ י ה ק ד ש א ל
 מ ח ו ץ ל מ ח נ ה

נמצא שבשני הפסוקים (ג-ד) יש ביחד 144 שהם 12² אותיות (זהה למספר האותיות בשלשת הפסוקים של פרשת שבת בבראשית).

ו י א מ ר מ ש ה א ל א
 ר ה ו א א ש ר ד ב ר י
 ה ו ה ל א מ ר ב ק ר ב י
 א ק ד ש ו ע ל פ נ י כ ל
 ה ע ס א כ ב ד ו י ד ס א
 ה ר ו י ק ר א מ ש ה א
 ל מ י ש א ל ו א ל א ל צ
 פ ו נ ב נ י ע ז י א ל ד ד
 א ה ר ו י א מ ר א ל ה
 ס ק ר ב ו ש א ו א ת א ח
 י כ ס מ א ת פ נ י ה ק ד
 ש א ל מ ח ו ץ ל מ ח נ ה
 והנה, פנות הרבע האחרון הן **ו ה ש**

שעולים 316 והוא ערך "**וַיִּדַם אֶהְרֹן!**"
 ואמנם, כיוון שבפסוקים ב-ג יש 100 אותיות ובפסוק ד עוד 81 אותיות, אפשר לצייר את כל שלשת הפסוקים בצורת ההשראה של 10:

ו
 ת צ א
 א ש מ ל פ
 נ י ה ו ה ו
 ת א כ ל א ו ת ס ו
 י מ ת ו ל פ נ י י ה ו
 ה ו י א מ ר מ ש ה א ל א ה
 ר ה ו א א ש ר ד ב ר י ה ו ה
 ל א מ ר ב ק ר ב י א ק ד ש ו ע ל פ
 נ י כ ל ה ע ס א כ ב ד ו י ד ס א ה ר ו
 ו י ק ר א מ ש ה א ל מ י ש א ל ו א
 ל א ל צ פ ו נ ב נ י ע ז י א ל ד
 ד א ה ר ו י א מ ר א ל ה
 ס ק ר ב ו ש א ו א ת א
 ח י כ ס מ א ת פ נ
 י ה ק ד ש א ל
 מ ח ו ץ ל
 מ ח נ
 ה

ברכות בחשבון

מתמטיקה בפרשת השבוע - תזריע

[י] וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת לְבָנָה בְּעוֹר וְהִיא הַפֶּכֶה שְׁעָר לָבָן וּמִחִית בְּשׂוֹר חֵי בַשְּׂאֵת [לז] וְאִם בְּעֵינָיו עָמַד הַנֶּתֶק וְשְׁעָר שְׂחֹר צָמַח בּוֹ נִרְפָּא הַנֶּתֶק טָהוֹר הוּא וְטָהָר הַכֹּהֵן [מ] וְאִישׁ פִּי יִמְרַט רֵאשׁוֹ קָרַח הוּא טָהוֹר הוּא. [מא] וְאִם מִפְּאֵת פָּנָיו יִמְרַט רֵאשׁוֹ גִּבְחָ הוּא טָהוֹר הוּא [תזריע יג פסוקים י, לו, מ-מא]

לצרת. כאשר "נרפא הנתק", היינו התקשרות מחדש לאלקות וביתר שאת ויתר עז וזה סוד פסוק היחוד "שמע וגו'", המעיד על כך שגם מקום ההעלם-הטבע, אותו מייצג השם א-להים (ששווה הטבע), גם שם מתגלה ש"הכל הווי". אך פעולת הרפואה נעשית בשני שלבים. בשלב הראשון, הרפואה עצמה, "נרפא הנתק" היא פעולת שם א-להים (על שלושת מילוייו), הממתיק את הדין בשורשו, דוקא. אמנם לאחר מכן, יש שלב שני של "טהור הוא" הרומז לגילוי עצם הנשמה עליה נאמר "טהורה היא" שכן היא לקוחה מהטהירו עילאה וטהרה זו נפעלת על ידי שם הוי' (על ארבעת מילוייו) דוקא.

נמשיך להתבונן בביטוי שלנו.

ראשי וסופי תבות נרפא הנתק הן אותיות קנאה ששווה 156 או 6 פעמים הוי'. שאר האותיות עולות 962 ושוות הבל פעמים הוי', סוד שם סג (שכן חלק המילוי של סג שווה הבל). נמצא רמוז שהנתק בא בעון הקנאה ועל ידי שמרפאים-מבטלים את הקנאה נרפא הנגע.

ב. דילוגים ומספרי תמניון

וְהִיא הַפֶּכֶה שְׁעָר לָבָן = $28^2 = 784$

כיוון שיש בביטוי 4 תבות ו-14 אותיות, יוצא שממוצע כל תבה שווה 14^2 וממוצע כל אות שווה 56 שהוא $\diamond 7$ (הסימון $\diamond 7$ מורה

השבוע נתבונן בתופעות קצרות בפרשת תזריע.

א. הנתק ושם ה'

נרפא הנתק טהור הוא = 1118

= שְׁמַע יִשְׂרָאֵל י-הוה א-להינו י-הוה אָחַד = בחכמת החשבון, 1118 הוא המכנה המשותף הקטן ביותר של הוי' (26) ושל א-להים (86), שני השמות אותם אנו מייחדים ("י-הוה א-להינו י-הוה אָחַד") בפסוק של "שְׁמַע". לפיכך, בממד הכמותי, המספר 1118 מעיד על כך ש"י-הוה הוא הָא-לֵהִים" (מלכים א יח, ט).

ארבעת המילויים העיקריים של הוי' ידועים לפי ערכם: **עב סג מה בן**, וסך המילויים עולה 232.

לשם א-להים יש רק ג מילויים: **ש (אלף למד הי יוד מם) רצא (אלף למד הא יוד מם) רצה (אלף למד הה יוד מם)** וסכומם שווה 886. והנה, המספר 1118 בעצמו הוא סכום המילויים העיקריים של שם הוי' ושל שם א-להים:

עב סג מה בן ש רצא רצה = 1118

= שְׁמַע יִשְׂרָאֵל י-הוה א-להינו י-הוה אָחַד = כעת, בביטוי בו אנו מתבוננים אנו מוצאים:

נרפא הנתק = 886 = **ש רצא רצה**

טהור הוא = 232 = **עב סג מה בן**

הנתק רומז לניתוק מהאלקות, הסיבה

36 205 543
 169 338
 169

הבסיס (וכן ההפרש הראשון), 169, שווה
 13^2 (338 הוא הרבוע הכפול של $13 \cdot 2$).

המספר הבא בסדרה הוא 1050
 36 205 543 1050
 169 338 507
 169 169

סכום המספרים עד כאן שווה 1834 שהוא
 גם סכום 14 מספרי ההשראה הראשונים, מ-1
 עד 365, שכן כמספר צורני, 1834 הוא מספר
 התמניון ה-14. כלל במספרים תמניונים
 הוא שהם שווים לסכום מספרי ההשראה
 (הנקראים באנגלית centered-square
 numbers, והם סדרה A001844 ב-oeis.org),
 והיינו שהמספר התמניון ה-n שווה
 לסכום מספרי ההשראה של עד n.

$$\text{Oct}[n] = \sum_{k=1}^n k^2 + (k-1)^2$$

נבדוק זאת באמצעות טבלה:

n	השראה	סכום מספרי ההשראה
1	1	1
2	5	6
3	13	19
4	25	44
5	41	85
6	61	146
7	85	231
8	113	344
9	145	489
10	181	670
11	221	891
12	265	1156
13	313	1469
14	365	1834

ואמנם סכום מספרי ההשראה היא
 סדרת המספרים התמניונים הללו נקראת
 בלועזית מספרי אוקטהדרון (סדרה מס'

על "היהלום של 7" דהיינו, פעמיים Δ), או 2 פעמים
 28. יוצא שמהאות הבודדת לכל הביטוי עברנו
 מ-28 ועוד 28 ל-28 פעמים 28.

סופי התבות של "וְהָיָא הַפְּכָה שְׁעָר לְבָן"
 הן **אהרן** לפי הסדר, ששווה כפי שראינו
 בשבוע שעבר 16^2 . ראשי ואמצעי התבות
 עולות 528 והוא משולש **לב** (16 פעמים 33).
 יוצא שהביטוי כולו:

וְהָיָא הַפְּכָה שְׁעָר לְבָן =

$$16^2 + \Delta(16 + 16) = 28^2 =$$

$$16 \cdot 33 + 16 \cdot 16 = 16 \cdot 49 = 4^2 \cdot 7^2 = 28^2$$

שני הדילוגים בתבות הם כפולות של 16.
 דילוג ראשון, **וְהָיָא שְׁעָר** שווה 592 או 16 פעמים
 37 והדילוג השני, **הַפְּכָה לְבָן** שווה 192 או 16
 פעמים 12, וכנ"ל שהכל ביחד שווה 16 פעמים
 $37 + 12$ ששווה 49. ובדילוג אותיות, הדילוג
 הראשון **ויהכשרב** שווה 543 שהוא כערך "**אהיה**
אשר אהיה". הדילוג השני, **האפהעלנ** שווה 241,
 מספר הברית^א ה-16 (סוד **אמר**, אור מים רקיע).
 והנה, כמו שהסכום של שני הדילוגים 592
 ו-192 שווה רבוע (28^2) , גם הפרשם רבוע (20^2) .

ישנה שיטה בחכמת הדילוגים שמחשבים
 את הדילוג הראשון ואחר כך את הדילוג בתוך
 האותיות שנשארו וכו'. בנדון דידן, הדילוג
 הראשון שווה 543 כנ"ל. הדילוג השני היינו
 הדילוג בתוך האותיות שנשארו והוא **הפענ**
 ששווה 205. האותיות שנשארו הן אותיות **אהל**
 שערכן 36 (ראה לקמן שגם כאן אפשר להמשיך
 לחלק בין **אל ל-ה**), בדילוג שווה בתוך הפסוק
 של **ד-ד** אותיות החל מהאות ה-**ד**, ודוק.

נבנה סדרה ריבועית משלשת המספרים
 הללו:

א. על מספרי ברית למדנו בגליונות קודמים. מספרי הברית
 הראשונים הם: 1, 3, 7, 13 וצורתם שני משולשים בתוספת
 נקודה בין שני הקודקודים הנקראת נקודת "אות הברית".
 המספרים יוצאים מהנוסחה:

$$f[n] = n^2 + n + 1$$

של מעשה בראשית) וכן, 903 שווה 7 פעמים
 "י-הוה הוא הָא-לֵהִים", כנ"ל.

ג. קרח הוא טהור הוא

קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא (ויקרא יג, מ) $\diamond 23 = 552$
 בתנ"ך הנביא אלישע מתואר שהיה קרח
 (מלכים ב, ב, כג). קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא ועוד אלישע
 שווה 963 והוא ערך "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי
 טוֹב" (בראשית א, ד) וכן אחד במילוי (אלף חית
 דלת).

טְהוֹר הוּא = 232 = יְהִי אוֹר

קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא ועוד אלישע בן שפט =
 1404 = שבת שבת = 54 פעמים הוי'.

הפסוק כולו,

וַאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא =
 1665 = אדם פעמים הבל (בנו)

המלה השלישית, יִמְרֹט, היא כפולה של
 הבל פעמים 7 (העולם נברא עם שבעה הבלים
 של קהלת, קהלת א, ב). שאר המלים עולות
 1406, היהלום של הבל.

התחלת הפסוק הבא (ויקרא יג, מא),

וְאִם מִפְּאֵת פְּנֵי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ = 1480
 = 40 (7 ועוד 33) פעמים הבל.

"קֶרַח הוּא... גִּבַּח הוּא" ששווה משה
 (עיקר גלגולו של הבל בתורה, וכן תקון
 קֶרַח שחלק על משה) ששווה 15 פעמים 23
 (המספרים 37 ו-23 נחשבים לצרוף מתמטי
 בכל התורה, שכן הם מופיעים פעמים רבות
 ביחד, במיוחד אצל משה, שכן סגנון נבואתו
 המיוחד של משה "זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָנַח הוִי"'
 שווה 851 המכפלה של 23 פעמים 37, וכן,
 שני המקיפים של הנשמה: חיה שווה 23
 ואילו יחידה שווה 37).

קֶרַח הוּא טְהוֹר הוּא ששווה 552 שווה גם
 אור משה, כאשר אור שווה 9 פעמים 23 ומשה
 שווה 15 פעמים 23, וממילא כפי שראינו, 552
 שווה $\diamond 23$, חיה.

התמניון הוא אחד
 A005900 ב-oeis.org). התמניון הוא אחד
 מ-5 הפאונים המשוכללים, גופים תלת-
 ממדיים קמורים המוגבלים על ידי מצולעים
 משוכללים, כך שבכל קודקוד שלו נפגשים
 מספר שווה של מקצועות ולכל פאה מספר
 שווה של פאות שצמודות לה.

קיימים חמישה פאונים משוכללים:
 ארבעון, קוביה, תמניון, תריסרון ועשרימון.
 נוסחת התמניון היא:

$$\text{Oct}[n] = n(2n^2 + 1)/3$$

התמניון מורכב למעשה משתי פירמידות
 של ריבועים להן בסיס משותף, כאשר
 הפירמידה האחת קטנה ברבוע אחד מהאחרת.
 ציירנו כאן את 4 המספרים התמניונים
 הראשונים:

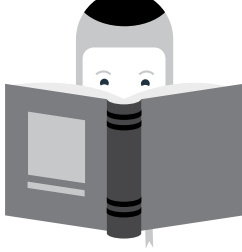
נחזור לדילוגים ונמשיך את השיטה
 המתוארת לעיל עד הסוף כך שנחלק את
 אותיות אלה ל-אל ו-ה.

קעת נקבל סדרה בשלושה ממדים:

5	31	205	543
	26	174	338
		148	164
			16

בסיס סדרה זו הוא 16 או $4^2 = 2^4$. כאשר
 נפתח סדרה זו עד 7 מקומות, 3 המספרים
 הבאים יהיו: 1061 1775 2701. המספר
 השביעי בסדרה, "כל השביעין חביבין", 2701,
 הוא $\Delta 73$, או משולש חכמה, ערכו של הפסוק
 הראשון של התורה: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱ-לֹהִים
 אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ".

ממוצע שבעת המספרים הראשונים של
 הסדרה הוא 903 או $\Delta 42$ (סוד שם מב, השם

כֵּלֹו הַפֶּסַח לְבָן

המדור לילדים

חבורם של שְׁנֵי הַהֶפְכִּים - הַלְדָה וְהַמָּוֶת - מְלַמֵּד אוֹתָנוּ עַל קֶשֶׁר פְּנִימִי בִּינֵיהֶם, וְשֶׁגַם בְּנִגַע הַצָּרַעַת יֵשׁ סוּג שֶׁל לְדָה וְהַתְחַלָּה חֲדָשָׁה.

הָאֵדָם וְהַלְבָן

לְדָה וְלָמוֹת יֵשׁ צָבָעִים: בְּדָרְךָ כָּלָל, מְזִכִּיר לָנוּ הַצָּבַע הָאֵדָם תְּסִיסָה שֶׁל חַיִּים וְאֵלֹו הַלְבָן אֶת הַמָּוֶת. אֶפְשָׁר לְרְאוֹת זֹאת עַל צָבַע עוֹר הַפָּנִים, הַמְשַׁפֵּעַ יִשִּׁירוֹת מַפְעִילוֹת הָדָם בְּגוּפָנוּ. כְּאֲשֶׁר אֲנִי עוֹסֵק בַּפְעִילוֹת מְגַבְּרַת הַדוֹרְשֵׁת מִמֶּנִּי מְאֹמֵץ, כְּמוֹ רִיצָה אוֹ רְכִיבָה עַל אוֹפָנִים, מְקַבֵּל הָעוֹר שְׁלִי גִּוֹן אָדָם, כְּאֲשֶׁר אֲנִי נָח מִהַפְעִילוֹת מִתְבַּהֵר הַצָּבַע הַסְמוּק וְחוֹזֵר לְמִרְאֵה הַטְּבָעִי, וְאֵלֹו בְּסוֹף הַצּוּם הַפָּנִים שְׁלִי כְּבָר מִמֶּשׁ חֲרוֹת כְּמוֹ הַקִּיר... שְׁלֹא גִדַע, אֲךָ כְּאֲשֶׁר אָדָם מְסִים אֶת תַּפְקִידוֹ בְּעוֹלָם וְנִפְטָר - מְסַתְּלֵק הַגִּוֵּן הָאֵדָם לְגַמְרֵי וּמִרְאֵה פָּנָיו הוֹפֵךְ לְלָבָן.

אֶת הַבְּדִילִי הַצָּבָעִים שֶׁבְּגוּפָנוּ נִתֵּן לְרְאוֹת גַּם בְּמַצְבֵי הַרוּחַ שֶׁלָּנוּ. אֶת הַצָּבַע הָאֵדָם אֲנִיחֵנוּ פּוֹגְשִׁים בְּשִׁעָה שֶׁמְצַב הַרוּחַ שֶׁלָּנוּ תוֹסֵס וּמְלֵא בְּאֲנִיגְמָה. לְמַשָּׁל, כְּאֲשֶׁר אֲנִי כּוֹעֵס נְעֻשִׁים הַפָּנִים שְׁלִי אֲדָמוֹת, הָדָם עוֹלָה לְרֹאשׁ. כְּשִׁמוּטֵי הַחֲלִיט

"מָה אֵתָה אוֹמֵר עַל הַצָּבַע הַזֶּה, רִזִּי? מִתְּאִים לְזִילוֹן?" שְׁאַלָה אוֹתִי אִמָּא. כְּאֵלֹו שְׁאַנִּי מִבֵּין בְּזָה...

"פֶּה, אֲבָל לָמָּה דוֹקָא אָדָם?" נְסִיתִי לְשַׁתֵּף פְּעֻלָּה.

"אָדָם הוּא צָבַע חֵי, תוֹסֵס", הִסְבִּירָה אִמָּא, "קֶצֶת צָבַע חֵי לְאִוִּירָה שֶׁל הַסְּלוֹן"

"וּמָה עִם זֶה שְׁלִידוֹ, הַלְבָּן?", הִעֲזָתִי לְשַׁאֵל "לְבָן?! הַגְּזַמְתָּ... בְּעֵצָם, זֶה כְּבָר תְּלוּי בְּשִׁלּוּב...".

שְׁמָה שֶׁל הַפְּרָשָׁה שֶׁלָּנוּ - 'תְּזַרְעֵ' - הוּא דִי מַפְתִּיעַ. "אֲשֶׁה כִּי תְזַרְעֵ וְיִלְדָה זָכָר" הוּא סְפּוֹר שְׁמִיחַ שֶׁל לְדָה, שֶׁל חַיִּים חֲדָשִׁים, שֶׁל בְּרִית מִיָּלָה, אֲלֵא שֶׁהַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת מְסַתְּיֶמֶת מְאֹד מִהַר. הַמְשֻׁף הַפְּרָשָׁה עוֹבֵר לְעֵסֵק בְּתוֹפְעָה הַרְבֵּה פְּחוֹת מְלַבֶּבֶת - נִגַע הַצָּרַעַת.

הַצָּרַעַת הַמוֹפִיעָה עַל גּוּפוֹ שֶׁל הָאָדָם אוֹ עַל בְּגָדָיו מְבַטֵּאת אֶת הַפֶּךָ הַחַיִּים. הָעוֹר הַלְבָן הַפּוֹרַח בְּבִשּׁוֹר הַחֵי מְזִכִּיר לָנוּ מִשְׁהוּ יָמָה, וְאֲכֹן חַז"ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁ"מִצָּרַע חָשׁוּב כְּמֵת". לֹא דִי בְּמָוֶת שֶׁנִּצְמַד לְגוּפוֹ, אֲלֵא שֶׁעַל הַמִּצָּרַע גַּם נִגְזַר לְהִתְרַחֵק מִהַמְּלֵת הַחַיִּים, לְצִאֵת אֶל מַחוּץ לְמַחְנֵה וּלְהַכְנִס לְתַקִּיפַת הַסִּגָר וּבִדּוּד.

המדור מוקדש לזכות:

הח"ל"ת בצבאות ה' עננה תח"י גרון לרגל יום הולדתה - כ"ט אדר

מְצַלִּיחַ לְשַׁכְנַע אֶת עַצְמִי? הֲרֵי אֶת עַצְמִי
אֲנִי מְכִיר כְּבָר כְּמָה שָׁנִים טוֹבוֹת... אֲלֵא
שֶׁכֶּן אֲנַחְנוּ מְסַבְּרִים לְעַצְמֵנוּ: בְּסֵךְ הַפֶּל
אֲנִי בְּסֵדֶר. לוֹמֵד, מִתְפַּלֵּל, מְסַתְדֵר עִם
הַחֲבֵרִים. יֵשׁ רַק תְּכוּנָה אַחַת – קִמְצָנוּת –
אָבֵל הִיא לֹא הַעֲקָר אֲצִלִּי. וּבְכֻלָּל, שְׂמֵעָתִי
שְׂאֵפְלוּ אֲצֵל צְדִיקִים לֹא הַפֶּל מְשֻׁלָּם...

כִּי אֵלֹהֵי שׂוֹפֵךְ דָּמִים

עֲבַרְתָּם פַּעַם חַוְיָה שֶׁל הַשְּׁפָלָה בְּפָנָי
כֹּל הַכְּתָה? אֲנִי מֵאֵד מְקוּהָ שְׁלֵא, כִּי הַלְּבַבְנָת
פָּנִים הִיא מַעֲשָׂה נֹרָא. עַד כְּדֵי כֶּן, שְׁחַז"ל
מְזַהְרִים כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵעַ בַּחֲבֵירוֹ וּמַלְבִּין אֶת
פָּנָיו בְּרַבִּים "כִּי אֵלֹהֵי שׂוֹפֵךְ דָּמִים".

מָה קוֹרָה בְּהַלְבֵּנַת פָּנִים? הַמְבִיֵּשׁ
אוֹמֵר בְּדִיק אֶת הַהֶפֶךְ מִמָּה שֶׁאֲנִי רָגִיל
לוֹמֵר לְעַצְמִי. הוּא בָּא וּמְכַרֵּז: כָּלֵם
לְדַעַת! הוּא קִמְצָנוּ! לֹא, לֹא תְכוּנָה שֶׁל
קִמְצָנוּת, אֲלֵא הוּא ק-מ-צ-ו! מָה הוּא
עוֹשֶׂה לִּי בְּאוֹתוֹ רְגַע? הוּא הוֹרֵס לִּי אֶת
הַתְּדָמִית, אֶת הַדְּמוּת שֶׁבִּנְיָתִי לְעַצְמִי. מָה
כָּלֵם חוֹשְׁבִים עָלַי כְּעַתָּה? בְּמַלְיָם אַחֲרוֹת:
הוּא הֲרַג אוֹתִי. וְזוֹ הַסְּבָה שֶׁהַפָּנִים שֶׁהִי
קָדָם אֲדָמוּת הֶפְכוּ כְּעַתָּה לְחִוּרוֹת, מִמָּשׁ
כְּמוֹ פָּנִים שֶׁל מֵת.

לְהַלְבִּין פָּנָי חֵבֵר בְּרַבִּים הוּא מַעֲשָׂה
חֲמוּר בְּיוֹתֵר. כָּלפִּי הַזּוֹלָת אֲנַחְנוּ צְרִיכִים
לְהַסְתַּפֵּל בְּעֵין טוֹבָה וּלְהַתְמַקְדַּ בְּתְכוּנוֹת
הַטוֹבוֹת שֶׁבּוּ. וּמָה לְגַבִּי הַתְּכוּנוֹת הַרְעוֹת
שֶׁלוֹ? לְפַעְמִים צָרִיךְ לְדַעַת לְהַסְתַּפֵּל
בְּאַלְכֶסוֹן. רוֹאִים כְּדֵי לֹא לְרָאוֹת...

לְסַפֵּר אֶתְמוֹל בְּעָרֵב לְכֻלָּם עַד כְּמָה אֲנִי
מְכַשֵּׁר – הַסְּמַקְתִּי כָּלִי. אוֹמְרִים שֶׁהִיִּיתִי
נִרְאָה כְּמוֹ עֲגֻבְנִיָה, הַחִיּוֹת וְהַהֲתַפְעָלוֹת
גָּעְשׁוּ בְּתוֹכִי וְכִמְעַט גָּלְשׁוּ לִי מֵהָאֲזָנִים...
אֶת הַצָּבַע הַלְבָּן נִפְגַּשׁ בְּמַצָּבִים הַפּוֹכִים.
כְּאִשֶּׁר אָדָם מְרַגֵּשׁ בְּסִכְנַת מוֹת מוֹחֲשִׁית
הוּא מַחְוִיר כְּלוֹ. מָה קוֹרָה לְאָדָם כְּאִשֶּׁר
פּוֹגְעִים בּוֹ וּמְבִיֵּשִׁים אוֹתוֹ בְּפָנָי כָּלֵם?
בְּדִיק הַהֶפֶךְ, הַפָּנִים שֶׁלוֹ נַעֲשׂוֹת חִוּרוֹת
כְּמוֹ מֵת, וְאֵיךְ אוֹמְרִים? הוּא רוֹצֵה לְקַבֵּר
אֶת עַצְמוֹ בְּאֲדָמָה.

הַתְּדָמִית שֶׁלִּי

הַקֶּשֶׁר בֵּין צָבַע הַפָּנִים לְמַצָּבֵי הַרוּחַ
שֶׁלִּי מְלַמֵּד אוֹתֵנוּ עַל קִינְיָה שֶׁל דְּמוּת
נִסְתָּרַת שֶׁקִּינְיָה בְּתוֹכִי – הַתְּדָמִית. תְּדָמִית
הִיא מָה שֶׁאֲנִי חוֹשֵׁב עַל עַצְמִי לְפִי הַדְּמִיוֹן
שֶׁלִּי. נִרְאָה לִּי שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲתָנוּ מְכִיר אֶת
עַצְמוֹ הֵיטֵב – גַּם אֶת הַמַּעֲלוֹת שֶׁלוֹ וְגַם
אֶת הַחֲסוֹרוֹת. בְּרוּר, אֵף אֶחָד מֵאֲתָנוּ לֹא
מְשֻׁלָּם, וּבְכָל זֹאת יֵשׁ תְּכוּנוֹת שְׁלִילִיּוֹת
שֶׁאֲנַחְנוּ מְשַׁתְּדָּלִים לְהַעֲלִים מֵעֵינֵי כָּלֵם.
הֵינּוּ בְּכָל מַעֲדִיפִים לְשַׁכַּח מְקִינְיוֹן.

לְמַשָּׁל, קִמְצָנוּת הִיא תְּכוּנָה לֹא טוֹבָה,
אָבֵל אִם אֲנִי רוֹצֵה לְגַמֵּר אֶת כָּל הַבִּיטָלִי
לְבַד, בְּלִי לְחֻלְק מִמֵּנוּ לְחַבְרִים, אֲצִטְרֵךְ
לְפַתַּח אוֹתוֹ בְּשִׁקֵּט בְּמִקוֹם נִסְתָּר. כְּעַתָּה
אֲנִי יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַרְאוֹת לְכָלֵם שֶׁאֲנִי
בְּכָלֵל לֹא קִמְצָנוּ. מְקִסְמִיּוֹם אֲסַבִּיר
שֶׁסֶתֶם חִפְשִׁתִּי לִי מְקוֹם שִׁקֵּט לְאֶכֶל...
מִיֵּלָא לְהַרְאוֹת לְכָלֵם, אָבֵל אֵיךְ אֲנִי

כֵּלָו הַפֶּרֶךְ לִבְנוֹ

הַלְכָה זוֹ מְרַאָה לָנוּ כִּי הַצָּבֵעַ הַלְבָן מְבִטָא גַם מִשְׁהוּ הַפּוֹךְ - טְהוּרָה וּנְקִיאוּת. בְּדִיּוּק כְּמוֹ לְאַחַר הַלְבָנַת הַפְּנִים: אָנִי נִקִּי מִשְׁחָרָר מִדְּמִיוֹנוֹת הַשֶּׁקֶר שֶׁטִּפְחָתִי לְעֶצְמִי, וְכַעַת אָנִי יָכוֹל לְעִבֵד אֶת ה' בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים, לְלֹא הַצָּגוֹת.

כַּעַת מוּבְנַת דְּרָךְ תַּקוּנוֹ שֶׁל הַמִּצְרָע: הוּא נִשְׁלַח מִחוּץ לְשֵׁלֶשׁ הַמַּחְנוֹת, שָׁם עָלָיו לְשִׁבַּת בְּבִדְיוֹת לְהִתְרַחֵק מִכָּל הַהַצָּגוֹת כְּלִפִּי אַחֲרִים וּמִכָּל הַתְּדַמְיּוֹת שֶׁעֲצָב לְעֶצְמוֹ. הַהֲסָגָר אֵינוֹ עֹנֵשׁ, אֶלָּא תַחֲלָתוֹ שֶׁל תַּקוּן.

אַתֶּם יוֹדְעִים מִי נִקְרָא מִצְרָע? חַז"ל אוֹמְרִים כִּי הַצְרָעַת הִיא מְסִימְנֵי הַזְּהוּי שֶׁל מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ - "חֲנוּרָא דְבִי רַבִּי" (הַמִּצְרָע מִבֵּית רַבִּי). וְשַׁעֲרֵי בֵּית לְסִיּוֹם: כְּמָה עוֹלָה בְּגִימְטְרִיאָה הַבְּטוּי עוֹר לְבָן? שִׁבַּת שְׁלוֹם וּמְבֹרָה! **רָצִי**

וּבְכָל זֹאת, אִם הַדְּבָר כְּבָר קָרָה לִי, אֶפְשָׁר לְלַמֵּד מִשְׁהוּ אֲמִתִּי מִהַחֲוִיָּה שֶׁל הַלְבָנַת פְּנִים. מָה אָנִי מְרַגֵּשׁ לְאַחַר שֶׁמִּישֵׁהוּ הַרְג לִי אֶת הַתְּדַמְיּוֹת? אַחֲרֵי שֶׁהוֹצִיאֵנוּ אֶת הַכְּבִיסָה הַמְּלַכְלֶכֶת שֶׁלִּי בַחוּץ? שְׂאֵנִי קָצַת מֵת... כַּעַת, שְׂיִמְשִׁיךְ אֶתִּי אֶל הַשְּׂאֵלָה הַבְּאָה רַק מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ אִמְץ: הָאֵם בְּאַמֶּת הֵייתָ רוֹצֶה לְהִמְשִׁיךְ עִם הַתְּדַמְיּוֹת הַשֶּׁקֶרִית שֶׁאֲמַצְתָּ לָךְ עַד הַיּוֹם? לְאֹכֵל בִּיֶסְלִי בְּמַחְבּוּא וּלְהִמְשִׁיךְ 'לְשִׁחַק אוֹתָהּ' נְדִיב? זֶה הַזְּדַמְנוֹת נִפְלְאָה לְזֹרֵק אֶת הַתְּדַמְיּוֹת הַשֶּׁקֶרִית לַפֶּחַ, לְהוֹדוֹת שְׂאֵנִי צְרִיךְ עֲזָרָה עִם הַקְּמַצְנוּת שְׁלִי וּלְהִתְחִיל לְחִיוֹת מִחֲדָשׁ בְּאַמֶּת. בְּדִיּוּ הַצְרָעַת יֵשׁ הַלְכָה מְיֻחָדָת: אִם מִתְפַּשֵּׁט הַנֶּגַע הַטָּמֵא וּמְכַסֶּה אֶת הַגּוּף כְּלוּ בְּלָבָן - הוֹפֵךְ הַמִּצְרָע לְהִיוֹת טְהוֹר.

שְׂאֵלֹת הַשְּׂבוּעָה

מָה נִתֵּן לְלַמֵּד בְּעִבּוּדַת ה' מִצְבָּעוֹ שֶׁל נֶגַע הַצְרָעַת?

בֵּין הַפּוֹתְרִים נְכוֹנָה יִגְרְלוּ שְׁנֵי מִשְׁחָקֵי חֲשִׁיבָה.

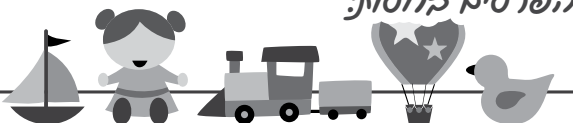
תְּשׁוּבוֹת יֵשׁ לְשִׁלּוֹחַ לְדַא"ל maosime@gmail.com אוּ בְּטֶלְפוֹן 079-9211452

עַד יוֹם ב' הַקָּרוֹב. הַיּוֹכִים מִהַשְּׁבוּעַת שְׁעֵבֶר: יַלְדֵי מִשְׁפַּחַת יוֹסֵף-חַי קְדוּמִים

הַפְּרִסְיָם בַּחֲסוּת:

צַעְצוּעֵי רוֹזֵנְפֵלד

יפֹ 34 ירוּשָׁלַיִם | טֵלֶפֶקֶס 02-6240854

חווית האור

האלקי הפשוט נתפסת, במבט ראשוני וחיצוני, כעומדת בניגוד לדקדוקי ההלכות העוסקים בפרטי-הפרטים של המציאות החשוכה, דורשים מהאדם מאמץ רב וגם מציבים מחיצה בין שומרי התורה והמצוות לשאר העולם. לכן יש מי שטועה לחשוב שכדי להפיץ יהדות במעגלים רחבים, ואפילו להפוך אותה לאוניברסלית, כדאי 'לערטל' אותה מכל ההגדרות הברורות והמחייבות ומכל פרטי ההלכה ולהפיץ רק 'אור בלי לבושים'. הרב גינזבורג, כדרכו, מוציא את הניצוץ הקדוש שיש בהשקפה הזו ושומר מפני נזקיה. מתוך ניתוח עדין ומדויק של המושגים הפנימיים ביותר בקבלה, והתרגום שלהם למושגי עבודת ה' יום-יומית, נחשף היחס בין האור הטהור לבין לבושי הרבים והשונים, מתברר היכן ומתי יש באמת מקום בעבודת ה' לאור-בלי-לבושים, וגם כיצד הכרחי 'לעבד' את אותה חווית אור אלוקי בעיבודים ולבושים הבאים זה על גבי זה, עד שהאור יחולל באמת שינוי ותיקון בנפש האדם ובעולם כולו.

אל תחכו לרגע האחרון, **הזמינו עוד היום** במחיר מבצע:
 הגדה אחת ב-60 ש"ח, 3 הגדות רק ב-120 ש"ח

חדש

סודות מן הסדר הגדה של פסח

הגדה ליל פסח ויום ארבעת ימות הניר, בהוצאת ישיבת
 ונס מייזיקים כולל תוספת סמספון ועד לסוף דברי החזון
 כותב ומעביר: א"ח

להזמנות - pnimi.org.il/store
achtya@pnimil.org.il

סודות
 הגדה

ניתן להזמין גם במספר **054-7827702** (סמס בלבד)